

БЪЛГАРСКИ КНИЖНИЦИ.

ПОВРЪМЕННО СЪИСКАНЕ

НА

БЪЛГАРСКИ-ТА КНИЖНИЦА.

РЕДАКТОРЪ

Т. СТОЯНОВЪ — БУРМОВЪ.

ЧАСТЪ II.

ГОДИНА III.

ЦАРИГРАДЪ-БЕЙОГЛУ

Въ Печатницѣ-тъ на Ц. Вѣстникъ и Съдружіе.

1860.

Преглядана и одобрена отъ царскѣ тѣ ценсурѣ.

БЪЛГАРСКИ КНИЖИЦИ.

Часть II

1860 Май

Книжка първа

Иванъ Воинъ-тъ.

ИСПАНСКА ПРИКАЗКА.

Имало едно време нѣкой момакъ отъ благородна фамилія, но бѣденъ, на име Иванъ. Като станалъ воинъ слугувалъ осемъ години, и когато се свършило време то на служба та му, подновилъ я еще на осемъ и пакъ на други толкова и тъй станали сички тѣ двадесетъ и четири. А защото на свършване то на тѣзи години застарѣлъ вече, отпуснали го като му дали единъ хлѣбъ и едно десетаче, остатокъ отъ плата та му.

— Много успѣхъ! думалъ си Иванъ. Двадесетъ и четири години слугувахъ на царъ-тъ и на излѣзване то си зехъ за награда само единъ хлѣбъ и едно десетаче! Но, добръ с Господь! пека не се отчайвамъ, защото отчайване то има злы слѣдствія.

Рекъ и захваналъ да вѣтвеа като тапаникъ.

Въ него време нѣтувалъ и Господь нашъ Исусъ Христосъ, съдружень отъ Апостола Петра. Единъ день Иванъ ги сръщналъ, и Апостолъ Петръ поискалъ отъ него милостиня.

— Какво да ти дамъ? отговорилъ Иванъ. Двадесетъ и четири години слугувахъ на царь-тъ и когато ма отпуснаха дадохъ ми само единъ хлѣбъ и едно десетаче.

Но защото Апостолъ Петръ настоявалъ да нека

— Нека е, рекъ Иванъ; макаръ, като слугувахъ двадесетъ и четири години на царь-тъ, и да немамъ друго нищо, освѣнь единъ хлѣбъ и едно десетаче, но раздѣлямъ съ тебе хлѣбъ-тъ.

И като си зель ножъ-тъ, разрѣзалъ на три части хлѣбъ-тъ; далъ двѣ тѣ части на Апостола, а той задържалъ само една та.

Подиръ единъ часъ сръща пакъ Исуса и Апостола Петра, който пакъ му поискалъ милостиня.

— Струва ми се, рекъ Иванъ, чи ти дадохъ преди единъ часъ; но, добръ е Господь! макаръ, като слугувахъ на царь-тъ двадесетъ и четири години, и да не зехъ друго нищо, освѣнь единъ хлѣбъ и едно десетаче, и ако отъ хлѣбъ-тъ да ми остана само тѣзи часть, но нека е, раздѣлямъ и нея съ тебе.

И като я раздѣлилъ, побързалъ да изидѣ дѣлъ-тъ си, за да не се принуди да даде и третій пѣтъ милостиня и остане на сухо.

На сутринъ та сръщналъ третій пѣтъ Исуса Христа и Апостола Петра, дѣто и двама та този пѣтъ му поискали милостиня.

— Не ви ли дадохъ вчера два пѣтъ? рекъ Иванъ. Но, нека е; Великъ о Богъ! Макаръ, като слугувахъ двадесетъ и четири години на царь-тъ, и да не зехъ друго нищо, освѣнь единъ хлѣбъ и едно десетаче, и не ми остана друго освѣнь само десетаче то, но раздѣлямъ и него съ васъ, както раздѣлихъ и хлѣбъ-тъ.

И тѣй далъ осемъ тѣхъ паръ тѣмъ, като задържалъ само двѣ тѣ за себе си.

— Какво да правѣя сега съ тѣзи двѣ паръ? думалъ си Иванъ;

друго не ми остава освѣтъ да бързамъ да идѣ на нѣкое село, ако искамъ да не умра отъ гладъ.

— Господи, рекъль Апостолъ Петръ къмъ Исуса, благонзвоето да помогнете на бѣдния този, който като слугувалъ двадесетъ и четири години на царь-тъ, отпуснали го само съ единъ хлѣбъ и едно десетаче, които и раздѣли съ насъ.

— Добръ, отговорилъ Исусъ; извикай го и го попитай какво иска. Апостолъ Петръ исплънилъ Исусова та заповѣдь.

Иванъ като си помислилъ добръ, отговорилъ: да влиза въ човаль-тъ ми, който празенъ досѣ, каквото искамъ. И Христосъ склониъ.

Като отишълъ подиръ единъ денъ въ едно село, видѣлъ въ дюкани хлѣбъ по бѣлъ и отъ кинга та, и свински бутове, които видѣло се че думали: „изсѣкъ нѣтъ“.

— Въ човаль-тъ ми! извикалъ Иванъ.

И тосъ часъ падатъ хлѣбове тѣ и свински тѣ бутове, които были укачени, и се тракулватъ като кълбета та се управѣтъ къмъ човаль-тъ му. А дюканджия та и сынъ му се спуснали подиръ имъ съ толкова стремленіе, щото крака та имъ се невиджали кога стѣпали; но на празно! Хлѣбове тѣ тичали като молнія както и свински тѣ бутове и избѣгвали отъ ръцѣ тѣ имъ.

Въ туй време нация Иванъ, като былъ гладенъ като куче, ълъ до толкова, щото малко останало да се пукне.

Вечеръ та стигналъ на друго село. И като старъ вошъ, който двадесетъ и четири години е слугувалъ на царь-тъ и ималъ правда да кондиса нейдѣ безъ да плаща, отишълъ къмъ солончалъшка (кехая та).

— Господине, рекъль му, азъ съмъ бѣденъ воинъ, който като слугувахъ двадесетъ и четири години на царь-тъ, и се отпуснахъ само съ единъ хлѣбъ и едно десетаче, и които изгубихъ вече, имамъ право да кондисамъ неиде; за туй дай ми единъ конакъ.

А селоначалникъ-тъ отговорилъ, че ако обича да кондиса въ ближна та къща, въ която никоѣ не смѣй да стѣпи, защото умрѣлъ тамъ единъ осмденъ богатъ, и отъ тогасъ земли да се случватъ страшни нѣща въ нея, ще намѣри безкрайно чудны нѣща.

— Господине, въспрїемъ воинъ-тъ, Иванъ не се бои отъ нищо, и заради туй безъ да загуби време отива въ нея къща.

Като вѣзълъ намѣрилъ се въ срѣдъ богатство и изобилїе; вина много добры, келары пълны съ сребърны нѣща и свощки тѣ въ градина та едвамъ държатъ отъ плодове.

Пълна мысль му дошла да напълне една голѣма плоска отъ вино то и да я има при себе си, защото, както мислѣлъ, пиенъ тѣ не се боѣтъ никѣга. Подиръ туй запалилъ свѣщъ и побързалъ да наготви отъ свинско то мѣсо.

Едвамъ сѣдналъ и сто чулъ гласъ горѣ отъ ковачна та пещъ, който думалъ: „Да падна ли?“

— Падни ако щешъ, отговори Иванъ, който былъ сръбналъ довольно вище. Челѣкъ, дѣто е слугувалъ на царь-тъ двадесетъ и четири години и се отпусна само съ единъ хлѣбъ и едно десетаче, не се бои отъ нищо.

Що токо свършилъ думы тѣ си и падналъ до него цѣлъ челѣшки кракъ; Иванъ трепналъ. И защото космы тѣ му се исправили като на котка кога се гони отъ куче, грабналъ плоска та и сръбналъ довольно вище, послѣ, като я сложилъ, понѣгалъ кракъ-тъ:

— Искашъ ли да те погрѣбѣмъ?

Но той отговорилъ съ голѣмыя си иръсть.

— Не.

— Отстрани се сълователно рекълъ Иванъ.

Въ туй врѣме пакъ се чулъ гласъ който думалъ:

— Да падна ли?

— Падни ако щешъ, отговорилъ Иванъ; кой-то е слугувалъ 24 години на царь-тъ, той отъ нищо се не бои.

И сега пакъ нашия Иванъ подигналъ плоска-та.

Тогасъ падналъ и другія кракъ близо до първия. А за да кажемъ вкратцѣ, тъй една подиръ друга паднали и четирѣхъ части на единъ чловѣкъ и наконецъ глава та, която се положила надъ тяхъ и тъй се исправилъ отведнаждъ чловѣкъ, който не се видѣлъ да е христіенинъ, но страшно и отвратно евленіе сѣщо като нѣкой адскій жителъ.

— Иване, рекълъ съ твърдъ гласъ, виждамъ че си юнакъ неу-страшимъ.

— Да, Господине, неустрашимъ юнакъ съмъ; не се отказвамъ, воинъ-тъ Иванъ въ всичкія си животъ, който Богъ му дарува, не усѣти нито трудъ нито страхъ. Освѣтъ туй добръ е да се научишь че въ растояніе на двадесетъ и четири години дѣто слугувахъ на царъ-тъ сичка та ми печала бѣше единъ хлѣбъ и едно десетаче.

— Не се обезпокоювай за туй, отговори евленіе то, защото ако направишь каквото ти кажа ще спасешъ, душа та ми и ще станешъ богатъ. Ще ли ме послушашъ?

— Да, Господине, да ти свържа части тѣ за да не се разси-пѣтъ ли?

— На зла честь, видишь ми се, рекло евленіе то, че си пиятъ.

— Не съмъ пиятъ Господине, но веселъ (чакъръ кефлія). Трѣба да знаешъ че пиянство то е три степеня: първо то е да чувашъ но да не се гнѣвишь; второ то да си хвърляшь калпакъ-тъ, а третье-то да се трѣкалишь по улици-тъ като свиня въ кочина та си. А азъ Господине не съмъ миналъ още презъ първо то.

— Послѣдувай ме слѣдователно рекло евленіе то.

Воинъ-тъ дѣто не былъ пиятъ станалъ като се килкалъ на дѣсно и на лѣво. Зелъ една свѣщъ, но евленіе то си прострѣло ръка та и угасило свѣщъ та. Немали нужда отъ свѣтлина, защото очи тѣ на евленіе то свѣтили като два огъня. Когато стигнали въ възба-та евленіе то рекло :

Иванѣ зейни тѣзи коначка и конай тука.

— Конай ты ако щешь, отговорилъ Иванъ, не слугувахъ на царь-тъ двадесетъ и четири години за да слугувамъ сега и на други господарь, отъ когото немамъ нужда.

Евленіе то зело коначка та разкопало и извадило три голѣми дѣлавы и рекло:

— Тѣзи дѣлава е пълна съ десетачета, които ще раздадешъ на сиромасы тѣ, тѣзи друга та — съ тамеры, които ще похарчиши по литургии за душа та ми и третия та тѣзи, която е пълна съ желтицы ще я дамъ на тебе ако ми се общасешъ че ще извършиши точно каквото ти казахъ.

Иванъ извършилъ каквото му казало евленіе то, и тѣй станалъ вай богатъ отъ селены тѣ.

Но началникъ-тъ на дѣволы тѣ се увредилъ твърдѣ много, защото чрезъ литургии тѣ въ църква та и молитвы тѣ на бѣдны тѣ се избавила отъ ада душа та на евленіе то. Мислелъ слѣдователно какъ да си отмъсти на Ивана.

Намѣрвалъ се въ ада единъ малъкъ сатана, който билъ най лукавъ отъ всички тѣ други дѣволы. Той като видѣлъ че началникъ тѣ имъ билъ паскърбенъ, казалъ че се наема да доведе предъ него Ивана. Толкосъ се зарадвалъ началника имъ, щото се общалъ на малкия този сатана че, ако сполучи да го доведе ще му подари множество хубави нѣща за да излѣже дѣщери тѣ на Ева, и много хубаво вино и книги за игра за да разсынва Адамовы тѣ сынове.

Вонилъ-тъ Иванъ стоялъ на дворъ-тъ си когато се евилъ както пяхалъ, малкия този сатана.

— Добръ день рекълъ той, Господниъ Иване.

— Зарадвахъ се като те видѣхъ маймуно, отговорилъ вонилъ-тъ; колко си грозна! искашъ ли да пушиши (да пиешъ тютюнъ)?

— Азъ не пуша, казалъ сатана та.

— Е, едно винце искашъ ли?

— Ийж само чиста вода.

— Защо доде следователно?

— За да се разходимъ.

— Добръ, съ благодареніе те придружавамъ. Не слугувахъ двадесетъ и четири години на царь-тъ, за да се бои́х отъ едно дѣте. Иванъ отъ нищо се не бои. Чувашъ ли? Качи се на тая смокиня, дѣто смокини тѣ и се като хлѣбове, догдѣ идѣ да донесѣхъ друга храна, защото ми се види че разходъ-тъ ни ще бѣде голѣмичакъ.

Малкия сатана ако и да бѣхъ много лѣнивъ, качилъ се на дърво то и въ много смокини (които послѣ му излѣзли солены) додѣ Иванъ да отиди да донесе човалъ-тъ си. Като се върналъ извикалъ на сатана та: „въ човалъ-тъ ми.“

Най лукавия сатана се мѣхъ съ сичка-та си сила да не вѣззе; но човалъ-тъ го привлекълъ.

Тогасъ Иванъ зель едно дълго жельзо и захваналъ да бие дѣволице то тѣй немилостиво щото му направилъ кокалы тѣ на соль.

Въображете си сега гнѣвъ-тъ на началникъ-тъ на дѣволицы тѣ, когато видѣлъ любезния си Венсамина който немалъ нито единъ кокалъ здравъ.

— Заклевамъ се въ опашка та си! извикалъ, ще направѣ тогози безобразнаго Иванъ да изгуби и яйца та и кошници тѣ; чакай, самъ ще отиди при него.

А Иванъ съ човалъ-тъ на рамо то си учаквалъ посѣтяванье то му. За туй когато се ежилъ началникъ-тъ на дѣволицы тѣ, отъ очѣ та на когото изфърчели искри и огнь отъ уста та му, вопи́хъ тѣ се сирѣчь отъ предѣ му правъ и рекълъ:

Господи́хъ началниче знай че Иванъ вопи́хъ-тъ не се бои отъ нищо.

И ты безобразный Иване, знай че ще те проводѣ въ мѣжа та, предѣ да сполучи́хъ да извика́хъ сатана казалъ разпютено началникъ-тъ на дѣволицы тѣ.

— Ты ли? сега ще видишь Господинъ дѣволе туй, което не бѣ възможно да повѣрвашъ други пѣть; ще те турѣ таме вѣтрѣ като мишка.

— Ты ли?

— Да, азъ ще те пѣхна тамъ вѣтрѣ заедно съ ногты тѣ и рогове тѣ ти.

— Стига, възпріелъ начальникъ-тъ, и си прострѣлъ рѣка та съ остры тѣ покты.

— Въ човалъ-тъ! извикалъ грѣмоглавно Иванъ.

Ако и да се дърпалъ назадъ начальникъ-тъ на дѣволы тѣ; ако и да викалъ, заплашвалъ, и си скърцалъ зѣбы тѣ, но се умъкналъ въ човалъ-тъ, като змѣя въ дупка та си.

А Иванъ като зелъ единъ чукъ, толкось много го билъ що то го направи на пита. Послѣ като пусналъ заробенъя си прѣатель му рекълъ :

Стига ми туй отиѣстеніе; но казвамъ ти отъ сега, че ако нѣкога се насмишь да доишь отъ предѣ ми, вѣрвай царъ-тъ, комуто двадесетъ и четири години слугувахъ безъ да спечела друго освѣнь единъ хлѣбъ и едно десетаче, ще истрѣгна опашка та рогове тѣ и ногты тѣ ти, и тогасъ ще видимъ кой ще се оплаче, азъ ли или ты?

Когато дворяны тѣ на начальникъ-тъ на дѣволы тѣ го видѣли като идѣлъ съ утрошени кокалы и съ опашка та на долу между кѣлки тѣ му като бито куче, сички тѣ захванали да хвъргѣть около си зѣбюве и зѣми.

— Какво да правимъ сега? попытали всички тѣ едногласно.

— Донесете куфари та заключете всички тѣ врата и запушете всички тѣ дупки, за да неможе да влѣзе тука вѣтрѣ безобразнѣй-тъ този воинъ-тъ Иванъ.

Дѣволчета та тосъ часъ испълнили повѣленія та му.

Превелъ

Ст. П. Стефановъ.

СЛОВО.

ИЗРЕЧЕНО ВЪ БЪЛГАРСКЪ-ТЪ НАРОДНЪ ЦЪРКВЪ

ВЪ ЦАРИГРАДЪ НА 11 МАЙ — ВЪ ДЕНЬ-ТЪ НА

Св. Кирилла и Методіа (*).

Любезни братіа Христіане.

Радостно и многоутешително іе за насъ сегашно-то праздно-
ваніе, коіе-то правимъ въ честь на святи-тѣ равноапостолни съо-
тчественици наши и просвѣтителі, Кирилла и Методіа.

Не іе много врѣмя минѣло, откакъ потъпкана-та наша народ-
ность начинѣ да ся съзема и да дохожда въ силѣ помежду наши-
тѣ братіа; іеще по малко врѣмя іе заминѣло, откакъ забравена-та
память на наши-тѣ просвѣтителі и благодѣтели ся поднови въ на-
ши-тѣ сърдца и хванѣ да ся празнува тържественно въ наши-тѣ
църкви и училища. Но колко-то по много ся вбива въ наше-то
сѣзнаніе народно-то чувство, толкова по радостна става за насъ

(*) Това наше слово, както ся вижда, много злѣ дошло на рим-
скъ-тѣ пропагандѣ, коіато дѣйствува прѣзъ вѣстникъ Българіѣ.
Папищашки-тѣ калугери побѣснѣли, като го прочели. Бѣсъ-тѣ
имъ ся изрази напѣлно въ нови-тѣ имъ нападателни членове и
укори врѣхъ наши-тѣ личность кои-то тѣ печатаха въ листъ-тѣ
си, безъ да видѣтъ окаянии-тѣ, чи нѣма хора кои-то да имъ
първѣтъ и да приемѣтъ зловни-тѣ имъ чувства и мисли за исти-
нѣ, както имъ ся тѣмъ ще.

память-та на онѣзи свѣти мъжи и лебородци. кои-то не жалили никакъвъ трудъ за просвѣщеніе-то наше съ свѣтлинѣ-тъ на истинно-то въроученіе и кои-то были готови и самѣй-тъ си животъ да пожъртвувать за да введѣтъ и закрѣпѣтъ помежду ни чрезъ туй божественно въроученіе, народно, Славено-Българско образование, на коіе-то сж были тѣ първи двигатели; и колко-то іе по скоро-шно това подновяваніе на прѣтѣканѣ-тъ нашия народностъ и на тѣсно свързанио-то съ нейъ празнуваніе въ честь на наши-тъ Славено-Български просвѣтителѣ, кои-то прѣтърпѣли трудни борби за нейно-то имя, толко-то по драго іе на сърдце-та наши това празнуваніе.

И истинниѣ не отъ тѣзи ли понятіѣ за сърдце-то на всѣкого изъ насъ радость сѣмъ си събрали сега ний въ такъвъ голѣмо множество отъ всички-тъ крайща на този великій и величественый градъ? Не отъ благодарно-то ли чувство къмъ наши-тъ общи благодѣтели, чрезъ кои-то Богъ благоволилъ да просвѣти наши-тъ ясли съ свѣтъ Христовъ, отъ нѣколко дена на насамъ не спадѣтъ отъ ѣзикъ-тъ ни тѣхни-тъ достопамятни имена, и съ нетърпѣніе сѣмъ чакали, кога по скоро да дойде желанный-тъ този день, за да въздадемъ прилично-то Богу благодареніе и да прославимъ имя-то му въ имя-то на тѣзи наши просвѣтителѣ и учители? Какви Богоугодни побужденія! какви пріятни на умъ-тъ мисли! какво невинно веселіе!

Но празнуваніе-то наше въ честь на наши-тъ Богодѣхнобени учители и просвѣтителѣ іе-ще и по други причини трѣбва да іе пріятно сега на сърдце-то на всѣкій православенъ Българинъ.

Наше-то врѣмя много прилича съ онуй врѣмя, въ коіе-то живѣли Кирилъ и Методій и стремленія-та наши сж стремленія, съ кои-то пръвъ пътъ тѣзи свѣти мъжи въодушевили іединицѣмѣни-тъ си братіа.

Догдѣ не сж были явили наши-тъ іединицѣмѣни просвѣти-

тели, Славене-тъ по Македоніѣ, Българіѣ и Травіѣ и по другъ-тъ земи, ако и да сѣ были мнозина отъ тѣхъ просвѣтени съ хри-стіанскѣ-тъ вѣрѣ, нѣмалѣ никакви книги, но быди принуждени да си занисватъ отнаѣнапрѣдъ съ сѣрца и рѣчи, а послѣ като сѣ крѣстили іедни да пишѣтъ съ грѣцки букви, а други съ Латински. Тѣѣ сѣ помирували тѣ много годины, казва іеднаѣ нашъ Българскій писателъ, черноризецъ Храбръ.

Кирилъ и Методій първи изнамерили Българскѣ-тъ азбукѣ, първи наченѣли да прѣвождаѣтъ евангелии-тъ книги на Българскій ѣзикъ: първи отъ всички-тъ сѣ еднороденинци сѣ пожьртвували животъ-тъ за да утѣрдіѣтъ на тѣѣ основаніѣ народѣѣ-тъ нашъ писменность, народно-то наше образование. И въ всички-тъ сѣ животъ колко прѣчки имали тѣ да прѣнобѣдѣѣтъ, колко противно-сти да прѣтърпѣѣтъ. Брагове-тъ на Славянско-то просвѣщеніе, гонители-тъ на Славенско-то Богослуженіе, Латини и Итъли ги го-мили, сѣдили и имѣ правили всеѣкви пакости, заното прозобѣдвали слово Божіе и поучавали народъ-тъ на матерній-тъ му ѣзикъ. Но наши-тъ присвоинаитни съотечественници и богопросвѣщенни уче-тели, въодушевѣеми отъ любовь къмъ отечественнѣ-тъ сѣ рѣчь и къмъ праведно-то дѣло, мажественно прѣтърпѣвали всичко това, и ма-каръ не въ всички-те земи Славенски, гдѣто ходили, баремъ въ наше-тъ земѣ, сполучили дълбоко да заровѣѣтъ сѣмена-та на Славено-Българскѣ-тъ писменность. И тѣѣ сѣмена пуснаѣли дъл-боки корени, прѣраснаѣли, цѣлѣли и приносили плодове дълго врѣмя. Съ тѣѣ писменность сѣ водворило и утѣчно тѣѣ твѣрдо, помежду насъ православно-то ученіе, коіе-то проповѣдвали Св. Кирилъ и Методій, коіе-то тѣ съ таквовъ усердіе забраниѣли противъ гони-тели-тъ сѣ Латини и Итъли, и коіе-то и нѣѣ назимъ и обичаѣми като най драгоцѣнно съкровище. Но бурѣ, коі-то носи, винаги съ себе сѣ врѣня-то, бурѣ придружени съ молнии и грѣзове, съ градъ и наводненіѣ, като измѣнили лице-то на отечественнѣ-тъ ни земѣ,

гдѣ искубали корни-тъ на тѣзи нашии племениость, посѣявъ отъ святи-тъ съотечественници наши, а гдѣ прибили и затискали клонове-тъ ѿ, тѣй щото, като была тя оставенъ на едно общо и дълговѣчно гниеніе, едва могли да ся увардѣтъ отъ неѣх семена, за да израснѣтъ отъ тѣхъ нови цвѣтове, нови плодове отъ посѣвъ-тъ на вѣчнопамятни-тъ наши просвѣтителн.

Сега нѣй видимъ, чи слѣдъ като утихнаха врѣмена-та, като ся порастурѣха облаци-тъ и огрѣвѣха и надъ нашѣ-тъ земѣх сырѣвателинн-тъ и благодворинн-тъ зари на наше-то политическо слънце, коѣе-то блистателно свѣти на славнѣй-тъ Отоманскѣй прѣстолъ, нѣй видимъ, казвами, чи Българско-то наше образованіе, накъ хвана почти наврѣдъ да напѣва, и имами всички надеждѣ, чи отъ тѣзи живоносни зари, кои-то ни сега безпрѣпятствено огрѣвѣтъ отъ Държавнѣй-тъ прѣстолъ на великѣй-тъ Царъ и Господаръ, то ще цѣвнѣе и ще принесе напѣвѣнно благи плодове, ако само успѣемъ да спремъ съвсѣмъ духаніе-то на този зловоненъ и злотворенъ вѣтъръ, кой-то ѣе произвождалъ до сега гниеніе и опустошеніе на нещичко що ѣе народно, благородно и възвишенно между Българе-тъ, ако успѣемъ да противостонѣмъ на другъ ѣединъ по зловоненъ вѣтъръ, кой-то ѣе задухалъ врѣхъ наши-тъ земи отъ нѣкое врѣмя на самъ прѣзъ тѣсни отверстѣа. Първѣй-тъ отъ тѣзи вѣтрове, зловонни и опустошителни за наше-то Българско просвѣщеніе и православно христѣанско усовершеніе и напѣдваніе, ѣе вѣтъръ-тъ, кой-то духа отъ грѣцкѣ-тъ цариградскѣ патрикханъ и заразява всичкѣ-тъ поднебеснѣх на Българекѣ-тъ земѣх. Другѣй-тъ, кой-то ѣе ѣеще по злотворенъ, излѣзва отъ Римъ и духа главно прѣзъ Санбенедето и прѣзъ Бебекъ. Но за щастіе този вѣтъръ ѣеще не ся ѣе прокаралъ нѣтъ да духа свободно наврѣдъ. Той сега удря само въ зидове-тъ и прѣгради-тъ, кои-то му спирѣтъ зловонно-то теченіе, за да ги развали и да ся прокара наврѣдъ свободенъ пѣтъ. Той духалъ и во врѣмена-та на С-го Кирила и Методѣа за да усвои и приземе вси-

чки-тъ Славенски земи. Макарь тои толкози, да не је былъ тогава заразителъ, но тѣзи святи жъжи, като осѣтили зловонность-тъ му, и като разбрали, чи ти иска да ся увеличи и набере по много, жъчили ся во всячкій-тъ си животъ да оградѣтъ сѣрдца-та на събратіѣ-та си, съ твърди стѣни, направени отъ невестественъ-тъ сина на слово-то Божіе, распространено на народенъ ѣзыкъ. И тѣ сполучили това да извършѣтъ въ Българскъ-тъ земи, ако и да не сѣ могли да сполучатъ само-то въ земи-тъ на напѣнски-тъ Славене, гдѣ-то злотворній-тъ вѣтръ отъ Римъ је еще отирѣди си былъ проправилъ свободно теченіе, та лесно раздувалъ и събарѣлъ зидове-тъ на Святи-тъ Солунски братіѣ, като ся успивалъ еще отъ вѣтръ-тъ на страсти-тъ.

Вѣтръ-тъ, кой-то сега губително духа отъ патриархо-то грѣшко, не духалъ во времена-та на наши-тъ божествени просвѣтители и учители. Той је задухалъ по отскоро, по је духалъ свободно, тѣй щото много је иссушилъ. Отъ него много пѣпки ся погинули, много цвѣтіа сѣ завянали, много плодове, които сѣ были завързали, сѣ изгнили и сѣ ся съвършенно развалили.

И два-та тѣѣ вѣтрове освѣтъ зараж-тъ, коѣ-то носѣтъ съ тѣхъ си, навличѣтъ, кога духѣтъ свободно, множество насѣкоми, кои-то опустошавѣтъ всичко що је произраснѣло на једнѣ благо-разработенѣ и оплодотворена земи; тѣ навѣвѣтъ гладни скакалци, ненаситни вѣсенници и разни други буболечки, кои-то ся впивѣтъ дору и подѣ кож-тъ на человекѣ-тъ, чи ги смучѣтъ нежлостиво, както и когато имъ ся ще.

Има и други је еще губителни вѣтрове, кои-то духѣтъ врѣхъ наше-то отечество при плодотворни-тъ зари, текущи отъ свѣтлѣй-тъ прѣстолъ на И. И. Величество, и кои-то като удрѣтъ въ зидове-тъ и прѣгради-тъ, за да ся растелѣтъ свободно, кога ги стрѣшатъ, по прекрасни-тъ страни на сѣрдца-та Български можѣтъ да прѣ-

дѣятелствуемъ на възобновленіе-то на нашѣ-тъ народни писменность, по духъ-тъ на наши-тъ славни учители.

Вервѣ насъ ѿще духа губителенъ вѣтръ, кой-то е най опасенъ отъ всички-тъ. Това је вѣтръ-тъ, кой-то си повдига отъ наши-тъ страсти, какво-то отъ главно-то и грубо-то честолюбіе, отъ зависть-тъ, отъ памятолюбіе-то, отъ ненависть-тъ, отъ користолюбіе-то и пр. Ако си усива този вѣтръ, и други-тъ вѣтрове духъ-тъ по усивино и съ по близо до цѣль-тъ си.

Наше-то благосѣстоіаніе, наше-то добро изискува, като ся мѣнякъ да занушвами проходи-тъ на други-тъ вредоносни и губителни вѣтрове, да глѣдами главно да укротявами този вѣтръ, вѣтръ-тъ, злий-тъ вѣтръ, кой-то повдига-тъ страсти-тъ и взаимната вражда.

Сега като сѣм си уловили да запремъ вредоносни-тъ вѣтръ фанаріотскій, кой-то је толкова время духъ-тъ надъ нашѣ-тъ злощастна земѣ и отъ кой-то ся завяжили толкова прѣкрасни добродѣтели, кой-то напоіава наша-та свята вѣра, да глѣдами, братіа, най много да ся не раздува вѣтръ-тъ на страсти-тъ, кой-то поражда несгласіе и раздори. Него като укрощавами, въ исто-то время да стоимъ будни и да постоіанствувами въ туй рѣшеніе, коіе-то тѣмъ бластателно всички показахм на великій-день-Въскресе-ніе Христово: въ туй рѣшеніе, коіе-то тѣмъ щастливо всички избрахм, или по добръ и по право, коіе-то ни внуши самъ Богъ съ благодать-тъ на С-го Духа своего. Всичко друго да забранимъ сега: једно да бѣде прѣдъ очи-тъ ни, а именно, будно стоеніе, дѣлателно и умно противодѣйствиуваніе на Еллинофанаріотскій-тъ духъ, за да подновимъ съеницѣ-тъ си Іерархіа, потыкаемъ-тъ си книжечность, отъ кой-то неминуемо зависѣтъ, наше-то напредваніе въ добродѣтель-тъ по пѣть-тъ, кой-то ни показва свята та вѣра наша.

Наша-та работа је работа отъ най святи-тъ и богоугодни-тъ. Ний искаме да подновимъ Іерархіа-тъ си, да върнемъ блескъ-тъ

на църкви-тъ и върх-тъ си, да въздигнемъ и раскопаемъ писмен-
ность-тъ си, за да расвръсваме прѣзъ нейъ православно-то ученіе
по между си и да възборимъ въ отечество-то си наукъ-тъ, коѣ-
то руководима отъ истинъ-тъ на слово-то Божіе, облагородва и
възвишава прави-тъ. Ній искаме, ще ся рече, туй сѣщо-то, за
коѣ-то ся трудимъ толкозъ постоіанно и усердно и за коѣ-то ся
борили толкозъ мужественно и въчюнамятен-тъ наши учители и
просвѣтителн, на кои-то днесъ ублажаваме память-тъ; ній вървимъ
по тѣхни-тъ святи стѣпки.

Наше-то исканіе, наше-то стремленіе, като іе съгласно съ во-
лѣ-тъ Божіѣ, като върви съвършенно по стѣпки-тъ на святи-тъ
равноапостолни, наши просвѣтителн и слѣдва по примѣръ-тъ на тѣзи
наши възлюбленни съотечественници, кои-то Богъ прославилъ, като
ся изискува то и отъ милостивій-тъ нашъ Господаръ, Султана Аб-
дулъ Меджида, отъ кого имамъ да ся боимъ, кой може да ни уко-
ри за нѣщо? Дерзость и постоіанство! Святи-тъ учители наши, Ки-
рилъ и Методій сѣ наши покровители и помощници.

Святін славни и всехваляий Славенски Апостоли, Български у-
чителн, стѣни православія, поборници нашего народнаго слова, въч-
юнамятайн намъ Солунски братіа, наши іединородни съотечествен-
ници, Кирилъ и Методіе! вий видите отъ високъ-тъ на небе-то,
чи ній по ваши-тъ богоугодни стѣпки вървимъ, по вашъ-тъ святи
примѣръ постѣпваме. Не ни оставяйте бсзъ помощь-тъ си, но съ
молитви-тъ си прѣдъ всеблагаго Бога ни исходатайствувайте благо-
дать и сила, да възможемъ, като стоимъ на срѣщъ на западни-тъ
лжеучители, съ кои-то и вий сте ся борили за православиъ-тъ и-
стинъ, да противостоймъ на Елминофанаріотски-тъ интриги, кои-то
вий не сте знали, но кои-то сѣ успѣли да потъпчѣтъ помежду
мнозина изъ наши-тъ братіа наслѣдіе-то наше отъ Васъ Българскъ-
тъ нашъ писменность, Българско-то Богослуженіе. Ободрявайте и
успявайте ни невидимо въ този по ваше-то желаніе подвигъ, за да

процѣвно іеше іединъ нѣтъ православно-то просвѣщеніе на народ-
ній-тъ ни ѣзикъ въ славу трѣпостаснаго Бога, въ наше-то и ваше
отечество, коіе-то щастливо и кротко владѣе сега благоутробній
Царь нашъ Султанъ, Абдулъ Меджидъ, комуто Богъ съ ваши-тъ и
наши-тъ молитви да подари дѣлги дни, тихъ и миренъ животъ на
многа лѣта. Аминъ.

Стари поселенія Славенскіи на Гръцкѣ-тъ земѣ.

О Т Ъ

А. Гилфердинга.

Продълженіе Визс. Год. III, Час. I Книжс. 8 стр. 298.

III Фокида (планини: Хлѣмъ khíomo (сединъ въ Фѣіотидѣ, дру-
гій въ Локридѣ); Голина, Goulina Vardousia Didavista; Belisista Βελισίται;
Смоково Σμόκοβον, древн. Γυμφρηστός, рѣка Καρβουνορία древн.
Ἀσοπῳπῳς).

Окрѣтъ Фѣіотидскій: Σούρπη, Гавряни Γαυρηάνη, Гардини Γαρ-
δίχιον Χαμάνιος, Охлады Ἀχλάδι, Велесь Βελέσι, Λουγγίτσι Νίκοβα,
Черновина Τσερνοβίτι, Куѣа Κουја, Земяни Ζεμανή, Πετσότα; Сѣ-
туни Ζειτούνι, Дѣбри Δίβρη, Лимогѣрди, Ἀντινίτσι; Гардикѣи Γαρδι-
хάκι, Βαρδάταις, Δελφίνον (ср. Δελβίνον), Комарици Κουμαριτσι, Про-
хвѣнѣкос, Крале Καραλι, и близо до него Βασιλικα, Μάντετσι, Лѣ-
сково Λιάσχοβον, Смоково Σμόκοβον, Bogomilos (на картѣ-тъ) Бръв-
ляни Μπρουφλιάνη, Κλονί, Гардини Γαρдики, Горяне Γορjанη, Нико-

μινι Νιχόλιτσι, Селяни Σελιανη, Ροβιλιјари, Κουρνοβον, Στουρράκα, .Λυνοκλαды Αιγνοχλάδι, Ζέλι, Βετούλι; (сички—тѣ села 130).

Οκρѣгъ Доридскій: Γраница Γρανίτσα, Лучево Λούτσος, Α-
воръ (Яворъ) Αβρός, Στρούζα, Σχαλουλα, Βѣтриница Βιτρίνιτσα, Βε-
леникъ Βελενίχος, Σώταινα, Πλέσια, Βίδαβη, Κисели Κίσελι Λѣгъ
Λόγγος, Δρεστένα, Βοңиница Βοστίνιτσα, Κосторица Κοσταριτσα, Αρ-
δοτίνο (— Ραδοτιно) 'Αρτοτίνα, Ζουριάнен, Αвориηи 'Αβορίτη, Οгла-
вице 'Αγλάβιστα; (сички—тѣ села 52).

Οκρѣгъ Περναкидскій: Σιγδίτσα или Σινδίκων, Σεργούνη Σερνιχά-
χι, Κεῦσι, Κολοπετινίτσα; Τοποля Τοπόλја, Μουσονίτσα (горня и дол-
ни); Γοριца Γουρίτσα, Οгоряни Αγορjάνη, Сувала Σουβαλα (горня и
долни); Βαρχjανη, Χιѣмъ Χιλωμόν, Κουκουβιτσα, Μπράλος; Κανяни
Καjανη (сички—тѣ села 39).

В). ΜΟΡΕЯ.

VIII. Αχαΐα (планини: Βοδα Βοδα, древн. Παναχάικον; р. Μπο-
λούσια, древ. Κερυνιτης; 'Οριόλος, древ. Αορισσος).

Οκρѣгъ Πατρεκίη: Τοποлево Τοπόλсѣз, Καμενница Καμινίτσα,
Καστριτσι, Δρεσπενά, Βελβίτσι; Οραховο Αραχсѣа, Βελίζι, (село)
Драгана Драγάνου, Садомиръ Σανταμέρι (има близо и планина съ
туѣ име); Μπαράτι; Велицы Βελαιτσαίς, Κραли Κράλι, Орле 'Αρλα,
Квостыно Κβωστένα, Γομοστόν, Марица Μαρίτσα, Траγάνον, Ρίхаβα,
Γουρζούμιστα, Λόπεσι; Простовица Προστόβιτσα, Гребень Γρέβενον,
Красица Κρασίτσα, Голѣмы Голέμι, Καλέντζι Φλώχα; Рогозно 'Αρα-
γόζενα, Гавница Αραβονίτσα, Γρόπα, Провода Πρόβodos, Αворина
(Яворина) 'Αβερνα, Λεμπίста, Села Σελα, Πίτιτσα, Траγανος; (си-
чки—тѣ села 144).

Οκρѣгъ Εγιάλѣйскій: Воица Βοσιτσα (др. Αίγιον); Κορινά Ο-
раховο 'Αραχсѣа, Λѣгъ Λόγγος, Γκρέχα (близо е и φράγχα) Кро-
ково Κρόκсѣа, Гардына Γαρδένα, Пепельница Πεπελίνιτσα, Връшова

Βερσοβά, Βοροβίτσα, Βορόβιτσα, Καλύβια, Σελγανιτικά и Κυρασάκη, Λασίνια; (списки—тъ села 60).

IX. Κορινθία. Οκράγъ Κορινθική:

Запады, Ζαμπαντή, Κλενα, Кленье (горня и долня); Δερβανάκι, Μπότσια, Μποζικά; Βоевода Βοιβόντα, Κучи Κούτσι (2), Δερβανάκι; Δужа Δούσια, Κοπλινки Κουνιάνικα, Μαυριανικά, Ζερβιάνικα, Τσερεγούνι, Μъхово Λεχόβα, Λούζε (2), Βαλτσα, Земьно Ζεμενον, Μαζά-νι Βълна Βελίνα, Владуна Βλαντούσι, Μεσινόν, Живинце Σιβίστα, Βίλια; (списки—тъ села 157).

X. Елида. (Гора Хълмъ КХЕΙΜΟΣ).

Οκράгъ Ελεική: Гостуни Γαστούνη, Заваля Σαθάλια, Γεβιάτз, Καλιца Καλύτσα, Хълмъ Хέλми, Μανίни Μαρλίκη, Κοχλασιμίτσα, Βα-λάχα, Λυковница Λουκόβετσα (горня и долня); Λοπέσι, Сливa Σλίβα, Βοковина Μποκοβίνα, Βάλми, Λύβρι Δίβρη, Мошеница Μοστένιτσα, Боръце Ποριτσόν, Гръмучани Γερμουτσани, Бръбона Βερβίνα, Цъпя-на Тσιπιана, Кертеза, Κούμανι, Μπεντένι (срав. Бълънь); Пертэна Βι-λιζа, Μοράχα, Φλόχα, Δροῦβα, Σμύλια, Μπράτι, Τραγάνον, Γλαρεντσα, Враня Вρανѧ; (списки—тъ села 178).

Οκράгъ Καλαβριτική: Коловерты Καλαβρότз, (въ множествен-число); Висока Βυσόχα, Връхне Βράχνι, Субрѣдо Σουβάρδον, Хра-стиѣни Κραστίκοι, Судьна Σουδένα, Гдуинце Δουνίστα, Кертеѣт, Сър-бяни Συρμπани, Κούβελος, Κάνι, Бростъно Βροστένα, Κόχοβα, Μοστι-ци Μαστιτσι, Μокролѣгъ Μοхроλόγχοз, Κραварι, Κραβări Κърпина Κερπίνη, Πετσάκοι, Κλαπατσούνα, Дымьна Δυόμενα, Βουλιβίνα Δηγέλα, Βαλτσα, Κυρίтσοβα, Ζαροῦχλα, Λειβάρτζе: Красово Κερασόβα, Χοζεβα Μορόχοβα, Вършини Βερσίτσι, Δεχουνη, 'Αλάστενα, Λοπέσι, Σηλίτσα, Селяна Σελάνα, Орахово 'Ραχόβα, Βεργовица Βεργούβιτσα, Κούβε-λος, Гумница Γουμένιτσα (Горня и долня); Мопата Λαπάта, 'Ασάνι, Гърбешни Гхермπέси, Μокричи Μαхρίχια, Сопотъ Σόποτον, Χοβόλι Стрѣзово Стρεζόβα, Скуны Βεσίни, Αναστάσοβα, Αναστασεβα, Десъно

Δέτινον, Δροβολοβον Κιμβριασι, Καρτηνίανοι, Σλιβιцо Σιλίβανα; (сички-тъ села 133).

XI *Arkadia* (πλанини: Малєво, Malevo, Еленица, Hellenisa. Zaviti-
sa: Хлѣвъ Khelmos).

Οκρѣгъ Гортинскій: Κορυθιο Καρυταινα, Καρβούαρνη, Ήγλεново Εγγλένοβα, Παλοδупα, (село) Сєрба Сѣрбон, Братница, Μπράπιτσα, Μιχλένιτσα, Βύлени Μπέλєσι, Τσαρεσι, Βυδαхи, Κοντοβαζένα, Δьбри-
на Δьбρίτσα, Βοковина Μποκόβινα, Παραλόγγος, Γαρдарини Καρδα-
ρίτσι; Подгора Подогурѣ, Върбница Βερβιτσα, Καляни Καλιάνη, Κόκλα,
Αλδανίτσα, Βυζίτσι, Βοляри Μπουλιάρι, Τσερβίκωс, Τσιарνγ, Τοπο-
рище Τοπορίста, Βαλτεσενикос Γλαυτισία, Кърпини Кєрпінг, Глогоу-
во Гλόγєва, Μοгыляна Маγούλγана, Каменница Καμενίτσα, Витина
Витіна, Тарзѣникос, Граница Гρανίτσα, Немнιτσα, Кърница Кєрнітσα,
Σερνίτσα, Σύρνα, Димычана Δημητσάνα, Затона Затόννα, Жигови-
ще Ζυγόβιστι, Трьстѣно Тρεστενά, Орахово Αράχοβα Зєрзево Зєρ-
ζєва, Βλόγγος, (село) Ραλα Ράδου; (сички-тъ села 133).

Οκρѣгъ Триполицкій (или Μαντινѣйскій): Триполица, Τριπό-
λιτца, Горица Горітца (др. Μαντιнея); Μπεδένι (2) Μποσούνα, Γρά-
νες, Кждрево Кантрева, Μπαρμπίτσα, Βηλτέτσι, Ζέλι, Κουβέλι, Мо-
гыла Μογούла, Красница Κερασίτσα, Βερτζєва, Любoвици Λιμποβίσι,
Χοισοβίτσι, Сливьно Σιλίμνα, Ζαράχοβα, Τσινιána, Μπεξєникос (сич-
ки-тъ села 102).

Οκρѣгъ Кинурійскій: Κοноπiє, Κουνούπια, Καστανίτσα, Малєво
Μαλέβα, Ситѣно или Житѣно Σιτένα, Ζάγιτσα, Маслина Μασηλίνα,
Доляна, Δολιána, Върбѣно Βερβαίνα; (сички-тъ села 49).

Οκρѣгъ Μεγαλοποлскій: 'Αχεβωс, Καμαρίτσα, Γαρдиѣн Γαρδιχι,
Запны Запнγ, Грабово Γράμπєвος, 'Αστάλα, Тєрбуны Тєрμπούνι,
Поврѣхъ Μποβѣрχι; (сички-тъ села 64).

XIII. *Argolida* (πλанина Малєво MALEVO).

Οκρѣгъ Αργοςкій: Βαγδουβѣ, Πλέσα, Γουρνίни; Γυμно Γούμνονγ

Въдешни Μπελάσι (Горни и долни): Στέρνα, Хървати Χαρβάτι; (сички-тъ села 43).

Окръгъ Павлинскій: Τζέλον, Κυότσι, Διμνιο Δέμνα, Γърбешни Γερσπεσι; (сички-тъ села 43).

XIV. Месинія.

Окръгъ Оливийскій: Άνδριτσένα, Βυλυνни Μπελόουσι, Δύλα Δέλλα, Μπερέκια, Ροβία, Горьно Γόρενα, Ρογοζъ Ρογχοζόν, Σεκούλα Μπάριτζи, Μπισμπαρди, Λαгъ Αλόγγος, Бръстъ Βρεστόν, Челехово Τσελέχοβα, Пивница Νίβιτσα.

Ний прѣдставихми тука само ³/₁₀ отъ всички-тъ имена, кои-то ѣе написалъ Г-нъ Гилфердингъ, за да прѣдстави ѣасно на погледъ-тъ на всекиго, въ какво голѣмо множество сѣ ся были населени Славене-тъ, и именно Български-тъ Славене, по Гръцкж-тъ земѣ.

Г-нъ Гилфердингъ не хортува въ статіѣж-тъ си, като не вѣзва въ цѣль-тъ му, за исторически-тъ свидѣтелства, кои-то хортуватъ за поселяваніѣ-та на Славене-тъ въ Гръцкж-тъ земѣ. Такъвизъ свидѣтелства има. Нѣкои Гърци даже ѣеце тогава ся оплаквали, чи много Гръцки области сѣ пославенили.

Видиѣся да ся употреблявали Гръци-тъ голѣми грижи да погрѣчатъ тѣзи Славене и за туй сега нѣма отъ тѣхъ никакви остатци

Ако да не бѣха ги впрочемъ погрѣчили, Гърци сега на свѣтъ-тъ, може, и не щѣне да има, особенио ако да бѣха Славене-тъ, кои-то сѣ ся населени въ Гръцки-тъ земи, малко щѣцо образовани.

При всичко-то си впрочемъ усниваніе и оживотвореніе, коіе-то сѣ добили отъ Български-тъ Славене, Гърци-тъ се си ѣеце усѣщатъ слабостъ-тъ, и за туй искатъ и сега да ни гърчатъ. Но да ся не лѣжатъ веки тѣ, а да ся благодарѣтъ съ този животъ, кой-то сѣ заемствovali досега отъ Българе-тъ.

НЬЩО ЗА ИЗБРАНЕ-ТО НА ЕПИСКОПИ-ТЪ
ВЪ ГРЪЦКЪ-ТЪ ЦАРИГРАДСКЪ ПАТРИАРШЪ.

(Продълж. отъ часть I. кн. 8, стр. 308.)

Тѣло то на вътрешни тѣ състон отъ двѣ качества чловѣци, отъ домашни клирици, попове и діакони, и отъ клирици, които ся отличатъ по нѣкогажъ съ степени на Протосингели, Архимандрити, и на Архидіакони и които повече биватъ отъ слуги тѣ на *Пръчестни въ Старши*, въздигнати на тѣя свѣтли степени отъ *кахведжіи* и *чибукии*, а на тѣя достоинства отъ службъ тѣ на *стбаалѣка*, колто е първа та степенъ на наирѣдваніе то! Сички тѣ тѣя ся зѣмжтъ като добри *Далини* на епархіи тѣ! Никое друго прѣдуготовленіе не имъ трѣбува. Стига имъ само да кажжтъ че имать готови пары, или лесно могатъ да намѣржтъ. А лукави тѣ и ненаситни тѣ лихонци, като знажтъ сребърж тѣ тяжжъ на сѣка епархіа, и не изчерпаеми тѣ извори на богатство то ѳ, означени съ разни имена и бѣлѣзи, като *воитіжъ*, *фѣлотімо*, *сѣбатикъ*, *сарандаръ*, *помялъ*, *прощеніе грѣховъ*, *душедѣлъ*, *водосвѣтъ*, *ржкоположително право* и проч. и пр., изведижъ приносжтъ на *Далинина* пары съ най тежкѣ лихвѣ! Безъ пары нищо ся не върши; защото така заповѣдватъ сега Божественни тѣ и свлщенни правила!!!!!!

Прочее лиши ли ся нѣкоя епархіа отъ епископа си, или поради естественнѣ смъртъ, или защото ся е приготвило испжжданіе то му отъ тамъ? епархіа та ся дава като награжденіе на оногова, който има по высоки прѣимущества, но и който въ сѣщо то време ладе повече! Който іе ходилъ нѣкога въ Цариградъ, и ся е намѣрилъ тамъ при избирание то на іединъ мѣтрополитъ, знае що става!

запаща се съперничество то! тичатъ посредственици-тъ, — и тѣ сѣ които иматъ повече сношеніе съ *Пръчестни тѣ старци* и съ голѣмци тѣ отъ граждани тѣ. — Прѣдлагатъ лица отъ различни тѣ степени, за които казахмы по горѣ. Опредѣля се количество то на Патріаршеско то фѣлотимо, и даръ-тъ на голѣмецъ-тъ и за синодалниж-тѣ касеж. Но не ся забравятъ нито посредници тѣ (месити тѣ). Дава ся порѣчителство отъ достовѣрній-тъ занмодавецъ. Най послѣ оставатъ сичкы съгласни! Сего ся умолява *К а л х а* да прокува, кому ся е опредѣлила овдовѣла та Епархія? Кой е былъ честитъ да ся нарече *достойнъ* и *свищій* наследникъ на починалій-тъ или изгоненій-тъ ѣ Епископъ, и *достойнъ* за *высокій-тъ чинъ* на *священноначалство то* спорѣдъ Божественни тѣ и священни тѣ правила? Така прочее става избираніе то въ Цариградъ, такъва челоѡци ся избиратъ, и този имъ е опытъ-тъ! Какъвто е-да-е *Д а л и п и н ѣ-тъ*, неученъ, безчестенъ, злоправенъ, като има силенъ покровитель, христіанинъ православенъ или друговѣрецъ, Турчинъ или Евреинъ, и като може да намѣри отъ сарафинъ пари, и дада повече, завчасъ ся избира и рѣкополага за Митрополитъ! Божія та благодать слиза на оногова, който наддава! най гнусна търговія! и неѣмъ ѣмъ правѣтъ Всесвятѣйшии, и Прѣосвященнѣйшии, и мірскы благочестивѣйши!

Прочее, собственно то избираніе на Митрополита и Архіепископа става, както по горѣ изложихмы, неизмѣнно спорѣдъ *божественни тѣ и священни* правила! Но какво става понататакъ? Призоваватся отъ Патріарха синодални тѣ, за да направѣтъ, както думитъ, *каноническы тѣ псифи* (гласоподаваніѣ)! И тѣ ся събиратъ въ синодалниж-тѣ стаѣ, близо до коѣто ся намира и прѣдпочтенный-тъ спорѣдъ почтенно то наддаваніе. Той ся повиква завчасъ, влазя съ расо то и епанокамплавкѣ тѣ, и чува отъ Всесвятѣйшіи-тъ Патріархъ: „ *Церква та за вѣрни тѣ ти услуги, тя почита се достоинство то на Архіерейство то, и тя опредѣля на еди-коѣ*

спиргійж — “ Ни една дума за учение! ни една дума за способ-
ность! ни една дума за добродѣтель!

А неписанный-тъ (избранный-тъ съ гласоподаваніе то) като
чуе оныя думи, струва най смиренъ поклонъ и цѣлува десницѣ тѣ
на Патріарха, и тѣй пріема молитвы тѣ и благословіи тѣ му. Митро-
полити тѣ сѣзаятъ съ изволеніе то и заповѣдь тѣ на Патріарха
въ храма за приемиваніе и на правила та и на закони тѣ. А единъ
отъ міреки тѣ клирици, нарочно за това опредѣленъ, като познава
беси достойный-тъ и неписанный-тъ, казва му, че го е проводилъ
Патріархъ-тъ и Синодъ-тъ, да му даде *Малко то извѣстіе*, че ся
е видѣлъ достонитъ, и че ся призовава, да сѣззи въ священный-тъ
храмъ, за да ся извѣсти тамъ съ *Голмо то извѣстіе*!

Като сѣззатъ въ храмъ-тъ Святѣи тѣ Синодални, и като ся
наредѣтъ отъ двѣ тѣ страни, по първый-тъ отъ тѣхъ дума: *Благо-
словенъ Богъ нашъ*, и лекъ-тъ призовава Святаго Духа да просвети
Пръсвѣщеннѣйшии-тъ — какво нечестиво подиграваніе! — като пѣе
тронари тѣ: *Благословенъ еси, Хрісте, Боже нашъ, иже премуд-
ри лосцы явелъ: и: Егда спизшедъ языки слія* и проч. Става ма-
лъкъ параклѣсъ, и отпусть. И тозъ часъ ся прочита отъ мірекий-тъ
клирикъ едно пригответено свидѣтелство, което има три мѣста праз-
дни за имена. А свидѣтелство то е така: „ Ионсже Святѣйша та
„ Митрополія (или Архієпископія) еди-коя е овдовѣла (и ся помя-
„ нува причина та на овдовѣваніе то ѱ), пый конто ся намирамы
тука Архієреи, побужденіемъ и изволеніемъ Святѣйшаго нашего
падыки и проч. събрахмы ся въ тойзи свѣщенъ храмъ, и като
*направили канонически псеифи за да намиримъ и изберемъ при-
лично лице*, което да въспріеме Архієрейско то прѣдстоятелство и
Пастырскій-тъ жезлъ на тая святѣйша митрополія, първо убо прѣд-
лагами (и ся произнося отъ клирика име то на извѣстный-тъ веки
неписанъ); а второ (и ся произносятъ двѣ другы имена, прѣдло-
женіи, едно то отъ десный-тъ ликъ, а друго то отъ лѣвый-тъ, кон-

да-сж) и проч.“ Въ свидѣтельство то подписва сѣкы отъ синодални тѣ свое то име, като прилага, че има и мнѣніе то на нѣкого отъ отсъствуващи тѣ, които сирѣчь поради нѣкое прѣпятствіе не можли да ся намѣрижтъ тамъ.

А като ся извърши това, прѣдставлява ся пенфисанный-тѣ, и дума: *Благословенъ Богъ нашъ*, и ся пѣжтъ сжщо пакъ горѣречени-тѣ пѣсни. И най послѣ ся исправя пенфисанный-тѣ прѣдъ врата та на святой-тѣ олтарь, и клирикъ-тѣ който носи ламбадъ тѣ, дава му *гольмо то извѣстіе*, почти подобно на първо то. Слѣдъ това пенфисанный-тѣ прочита, спомогаемъ по нѣкогажъ отъ оныя които присѣтствуютъ и знаѣжтъ да читжтъ, наречениж тѣ *благодарителна апологійж*, която рѣчь по рѣчь е така: „ Понеже *водимъ отъ Бога* „ Святейшій-тѣ и Прѣчестнѣйшій-тѣ нашъ Господинъ и Владыка, „ Вселенскій-тѣ Патріархъ Господинъ Господинъ — и Божествен- „ ній-тѣ и святій-тѣ Синодъ на Прѣосвященнѣйшии тѣ и *Богоиз-* „ *брани тѣ* святи Архіерен и прѣчестни старци при негово прѣ- „ чество Святейшество, поискажъ да възведжтъ и мене *низайшаго* „ на Архіерейско то достоинство суще Божественно и велико, и „ на прѣстола на святейша та Митрополія —, покорявамся на *Бо-* „ *жественно то имъ повелѣніе*, и приемамъ заповѣдь тѣ имъ. И „ първо убо благодарѣмъ Всесвятейшій-тѣ и всечестный-тѣ си вла- „ дыжъ, който е прѣдъ видѣлъ така за мене; а второ прѣ- „ честнѣйшии тѣ старци святи тѣ Архіерен, на които съ Богоугод- „ ни тѣ молитвы и проч.

Каква комедія! Какво подиграваніе съ Божественно то и съ человѣческо то! Защо става, и що значи туй сичко то дѣйствіе, като и лице то, и избираніе то, и начинъ-тѣ му по напрѣдъ, сж станали веке общи и извѣстни на всички тѣ? За какво сж малки тѣ и голѣми тѣ извѣстія, и смѣшна та благодарителна апологія? вѣи-шиж тѣ заповѣдь коѣкато той самичакъ е приготвилъ, нарича, *Бо-* „ *жественно повелѣніе*, и му ся покорява! Съ хыяды лукавства, съ

безчетни сребърни подаръци е придобилъ, купилъ, но пакъ тѣ правятъ канонически псифи, и призоваватъ благодать тѣ на всесвятаго духа за да го намѣрятъ; а той благодари всеблаготворѣно, защото водили отъ Бога всесвятѣйшій-тъ Патріархъ и Священникъ-тъ и Божественный-тъ около него синодъ, сѣ поискали да го възведатъ на Архіерейство то! Дѣ има тука дѣрѣя отъ правила та? Дѣ има тука честно и благопристойно нѣщо, или поне логическо слѣдствие? Не е ли чистъ примѣръ? не е ли подиграваніе съ Божественни тѣ нѣща, или, подобръ да речемъ, истинска комедія, която ся играе отъ Архіерей въ самій-тъ храмъ всевышняго Бога? Така прочее, е канонисано избирание то и рѣкополаганіе то на владыци тѣ отъ великѣ тѣ черковѣ, и туй канонисваніе съвсѣмъ не е противно нито на священни тѣ правила на святи тѣ и священни тѣ събори, и на обичаи тѣ които ны сѣ прѣдани отъ отци тѣ, нито на уставы тѣ на православнѣ тѣ вѣсточнѣ черковѣ!!!

Слѣдъ хубавѣ тѣ благодарителнѣ апологій, става отпустъ, и, като изгѣзятъ сичкы заедно, възлазятъ при Патріарха, дѣто ся опредѣлятъ кои ще рѣкоположатъ на утрѣ то така псифисанный-тъ, и си отхождатъ.

А нѣколко дни слѣдъ рѣкополаганіе то на Богоизбранный-тъ Митрополитъ ся съставя другій съборъ, въ който ся призоваватъ и Епископи тѣ мірскы на община та. И въ него става тържественно разговоръ за нары, съвсѣмъ другы, а не за онѣзи които сѣ направили и извършили избирание то и рѣкополаганіе то. Прѣгледѣ ся, колко отъ тѣй нареченный-тъ дворный должъ има епархія та на новорѣкоположенный-тъ Богоизбранъ митрополитъ, и ся раздирѣ колко новѣ трѣба да ся притури до ветхій-тъ. И, туй като ся опредѣли, послѣ ся опредѣлятъ лихвы тѣ, плащаніе то на главы тѣ, и друго което е дълженъ да плаща Богоизбранный-тъ всѣкѣ години въ Цариградѣ! А той като земе потребни тѣ писма отъ черковѣ тѣ и отъ политическѣ тѣ власти, отхожда си на епархій тѣ които отъ Бога с

наслѣдилъ, и отхожда не като пастырь, но като гладенъ вълкъ, и прави на словесно то стадо, каквото прави вълкъ—тъ въ стадо то на безсловесни тѣ овци. Коли и бѣси безъ да го е страхъ отъ Бога, безъ да го е срамъ отъ хора та! Плановете оплакванія та и въздишанія та не могатъ да умягчатъ немилостива тѣ му думка! Богъ да пазн православни тѣ христіане отъ такыва духовни пастыри!

Но отъ тѣзи комедіи бива явно, че Іустиніановый—тъ законъ за избираніе то ся пазн на присмѣхъ и до днесъ поже той заповѣда 1. три лица да ся избиратъ зацото никое църковно правило не заповѣдува три лица да ся избиратъ. Колкото правила има конто поминуваатъ за избираніе то нищо подобно не повелѣваатъ. Кога е така, отъ дѣ го е зела, и варди и до днесъ Велика та Христова черкова? Отъ Іустиніановыа законъ по за присмѣхъ! 2. *да ся ржкополага едно отъ три тѣ псифисани лица което избере и разреши оузи, който ще го ржкоположи.* А законъ—тъ дума: „ *да ся ржкоположи отъ три тѣ така псифисани лица по доброто;* “ Но по добрыйтъ сега видѣхмы кой и какъвъ е—, който има по силенъ покровитель, какъвто и да е той, и който даде повече, че какъвто и да е спорѣдъ ученіе то и правствениость тѣ—, и той е псифисанъ прѣди псифи тѣ! Прочее като ся варди тѣй този законъ сега, той нѣма никакво значеніе, както и святиния—та! 3. вардиса законъ—тъ Іустиніановъ іеце поже ржкополагаемій—тъ неговѣда върж тѣ както низкува този законъ. Но това неговѣданіе което псифисаній—тъ дава, когато ся ржкополага, сега обикновено ся приуготовява отъ Примикирій—тъ, единъ отъ мірескы тѣ клирици при Патріарха, и е така: „Вѣрую во единого Бога и пр. При това, съгласявамъ ся и припознавамъ седемъ—тѣхъ свети вселенскы събори, конто за уназваніе на прави тѣ догми сѣ ся събрали, и сички тѣ отъ тѣхъ опредѣлени правила, и свети тѣ заповѣди, конто въ разни врѣмена и мѣста сѣ ся опредѣляли отъ наши тѣ свети отци, като припознавамъ сичко което тѣ припознаватъ, и ея

„отвърщамъ отъ косто тѣ ся отворачать. При томъ исповѣдвамъ какъ
„назъ черковно то съгласіе и миръ, и какъ не щѣ никакъ
„противно то му да помыслимъ, като сѣдваемъ въ епископъ и ся по-
„корявамъ на Всесвятѣйшіа си Господи и Владикъ Вселенскій
„Патріархъ; и ся общавамъ да управлявамъ съ страхъ Божій и
„Боголюбивъ разумъ приврученно то си стадо, да назъ себе си
„чистѣ отъ сѣко лукавство, да варимъ прѣимущества та, които свя-
„тѣйшій-тъ вселенскы прѣстои с придобилъ, неповредими въ епис-
„копъ тѣ епископи на епархія та си.“

Това исповѣданіе надписува неписанно-тъ така: „Анонимъ Іе-
„ромомахъ. *Милостію Божіею* неписанъ за Святѣйшій та Митро-
„политъ Ефесскъ писалъ саморачно и предложихъ.“ После го и
подписува пакъ съ епископъ-тъ начинъ, като промѣни само думи та,
предложихъ, на подчинилъ. А когато ся рѣкопослага, като държи
отворено свято то Евангеліе, въ което е турено исповѣданіе то, и
справя ся на извѣстнѣй-тъ посланикъ орелъ верѣтъ храмъ-тъ, и про-
чита исповѣданіе то велегласно. Не за забѣлжаніе е, че въ по-
стары изложенія на исповѣданія та е имало и за Симоніи тѣ
правило, косто въ по нови тѣ ся не вижда. Нехвърлило ся е по-
сѣбъ разумѣва защо. Нехвърлено то правило е было така: „И какъ
„то съмъ пріимъ отъ Бога повѣренна тѣ ми епархія, чиста отъ
„сѣкой Симонійскы грѣхъ, така и ще бодрствувамъ съкакъ да имъ
„указъ, не само азъ туне (бидяхава) да раздавамъ черковни тѣ
„степенни, но такыва да бждатъ и епископи, които ся съобщаватъ съ
„мене и да прѣдавамъ тѣзи, които не щѣтъ така да насѣтъ ста-
„до то Христово, на апостолскы тѣ и съборни тѣ наказанія, и на
„владѣющы тѣ царскы закони“ (Юстиніанови тѣ ся разумѣватъ).
Това ся потвърждава и отъ думи тѣ на Симеона Θεσσαλονійскы:
„Прилага же священникъ-тъ Синаволъ на вѣра та право както отъ
„отци тѣ ся е изложилъ, и други тѣ точки отъ исповѣданіе то на
„православни тѣ отци и іенце и туй че *белъ подкупуваніе* е дости-

„гналъ той епископскій-тъ чинъ, и че ще управлява чисто и неу-
коризнено стадо то си.“

Който епископъ ся рѣкополага, давалъ е нѣкогаси и *клетва* спорѣдъ Юстиніаневый-тъ законъ, както давалъ *клетва* и сега въ Россіи оныя, които ще ся рѣкополагать за епископи, спорѣдъ закони тѣ, и каква клетва! най страшна! но въ Цариградъ сега който ся рѣкополага не дава клетва спорѣдъ Божественно то писаніе кога ся рѣкополага, но кога го исхвърлятъ оеждатъ го между друго то и като *клятвенпрестъпникъ*! защото, видѣли сме въ писма за изверженіе, издадени противъ епископи, които сѣ прѣстѣнили точки тѣ на исповѣданіе то си, и израженіе то: „И за ни-
що не е вѣрилъ *клятвенно то си обѣщаніе*, което е далъ въ
време то на рѣкополаганіе то си прѣдъ Бога и Ангели тѣ.“ Но
такова клятвенно обѣщаніе не дава сега исписанный-тъ. Отъ гдѣ
прочее ся заключава въ изверженія та *клятвенно то обѣщаніе*? Но
ако и въ издеженіе то на исповѣданіе то да ся непоманува явно ду-
ма та, *заклевали ся*, обаче церква та съкога глѣда исповѣданіе то
като клетва; и за това сѣ въ изверженіе то думи тѣ: „въ нищо не
е вѣрилъ и пр.“ И ето не ся пазн, но пакъ ся пазн, и то е за-
конъ-тъ! както щѣне да е най голѣмо нечестіе ако ся кълѣхъ и
днесъ избиратели тѣ спорѣдъ закона, че нито за даване, нито пора-
ди обѣщаніе или поради ирѣтелство, или поради другъ какъ да е благо-
склонность сѣ избирали, тогава като избраніе то и рѣкополаганіе то е
было отпрѣди еще стѣгласена търговія; подобно щѣне да е твърдѣ голѣмо
нечестіе, ако и рѣкополагаемый-тъ даваше клетва спорѣдъ священ-
по то писаніе „чи не е нито отъ себе си, нито чрезъ друго лице
далъ нѣщо или обѣщалъ, нито пакъ слѣдъ това ще даде или на
оногова който го рѣкополага, или на оныя, които сѣ го избирали,
или другому нѣкому отъ сички тѣ оныя, които ще послужатъ за
рѣкополаганіе то му“ тогава като на сички тѣ е далъ, и ако не
бы далъ, не бы ся рѣкоположилъ.

Ето прочее Іустиніановый-тъ законъ за избирание то на епископи тѣ и до днесъ съсъ сичкъ тѣ си силѣ! 'Ако и да е разчлененъ, но членове тѣ като ся съединѣтъ съставляватъ цѣло то! Станалъ за смѣхъ; но пакъ ся пазн. Прочее, законъ-тъ (гражданскій-тъ ся разумѣва) не е въ недѣйствиѣ, както бѣше рекълъ нѣкой си мажрословеснѣйшій прѣди нѣколко години, *нищо ся зарови въ развалини тѣ на стѣны тѣ Цариградскы!* Не ся пазн законъ-тъ чинно, редовно и цѣль! Но белкы ся пазѣтъ священни тѣ прѣвила? Както ся пазѣтъ тѣ, така ся пазн и той — за присмѣхъ и за комедіѣ! — Ако ся пазѣхъ точно и вѣрно правила та, точно и вѣрно щѣше да ся пазн и законъ-тъ; защото законъ-тъ е съгласенъ съ правила та. “

Добросъвѣстно изложилъ този ученъ грѣкъ въ речено-то си съчинение начинъ-тъ, съ кой-то става сега избирание-то на епископи-тъ или митрополити-тъ въ Цариградскъ-тъ грѣцкъ патріаршіѣ, и справедливо ѣ оцѣнява нравственно-то състоѣние; okayва и христіане-тъ, кои-то сѣ подчинени на неѣ. Тогава, когато писалъ той съчинение-то си сирѣчь въ 1851 год., трѣбвало да каже истиннѣ-тъ, защото честь-та на отечество-то му Емада ся оскърбявала отъ Цариградскій-тъ прѣстолъ. Но сега като чулъ, чи Българе-тъ ся отдѣлятъ отъ грѣцкъ-тъ патріаршіѣ побили го нѣкои си болѣзненни трѣпки и като ходилъ и викалъ ѣдосанъ на врѣдъ и всякому да бързѣтъ да ся помогне на патріархъ-тъ, защото ся губѣтъ интереси-тъ на гърци-тъ и на самъ-тъ Емадъ, коѣ-то мечтае да погърчи до нѣкога и да турн подъ своѣхъ власть Българе-тъ, хванѣла го най послѣ треска и умрѣлъ. Тѣй по крайнѣй мѣрѣ описваха причина-та на смъртъ-тъ му сами-тъ Гърци въ вѣстници-тъ си.

БЪЛГАРСКИ НАРОДНИ ПЪСНИ.

Стоянь на доло отхожда
 На доло Стоянь на Стамбелъ.
 И на Петки заръча:
 „Неходи Петке неходи
 На Лазарево кладенче
 Менъ ми е Лазаръ дупчанинъ
 Тебе е първий любовникъ“
 Стана си Стоянь, отиде
 На долу Стоянь на Стамбелъ
 Петка се назадъ повърна
 У Стоянови дворове
 Отвори тежи земинци
 И отключи селви санджии
 Облече Петка облече
 Вычила та си пречена,
 Стана си Петка отиде
 На Лазарево кладенче
 Тамъ Лазара завари
 На на Лазари говори:
 „Добръ ти день Лазаре“
 „Далъ ти Богъ добро Петкеле“
 „Каде ми ойде младъ Стоянь“
 „Отиде Стоянь отиде
 На долу Стоянь на Стамбелъ.
 Готвила самъ си вечера
 Да дойдеиъ да вечераме
 Стана си Лазаръ отиде
 У Петкини си на госке
 Седнали да си вечератъ
 Стоянь се назадъ повърна
 Почука чешмизаръ канинъ
 Сама се Петка досети
 И на Лазару говори
 „А стани стани Лазаре
 Стоянь се назадъ повърна

Тизе слъдъ мене да дойдешъ
 Асъ чемъ канинъ отвори
 Стоянь на внистре да влезне
 Тизи надворъ излезни,
 Улезна Стоянь улезна
 Завари сладка вечера
 Седвалъ е да си вечера
 Соголда Стоянь соголда
 Лазарови те пожове
 Чи подъ софра та турени
 И на на Петка говори:
 „А пди Петке я пди
 Новыкни Лазаръ Комшия
 Имамъ си върли ядове
 Да дойде да си вечераме“
 Стана си Петка отиде
 Новыкна Лазаръ комшия
 Стана си Лазаръ та дойде
 У Стоянови нагоске,
 Седнали да си вечератъ
 Стоянь Лазару говори:
 „Лазаре веренъ комшию
 Имамъ си ныва нежнхъта
 Научилъ се е младый быкъ
 Дохожда та я онася.
 Да ли ныва та да жънхъ
 Или бикатъ да колямъ
 Лазаръ Стояну говори
 Стояне вѣренъ комшию
 Болъ ныва та ожъни
 Негли бика да колишиъ,
 Заранъ ще дойде и други быкъ.
 Стоянь си трагна пожови
 Та че си Петка заколи.

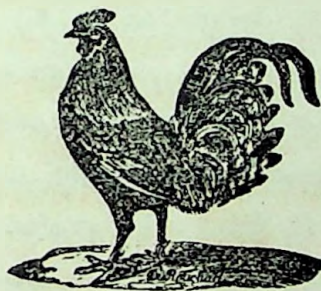
Д. А. О.

СЪВРЪМЕННА ЛЪТОПИСЬ
НА
БЪЛГАРСКИ-ТЪ КНИЖНИЦИ.

РЕДАКТОРЪ
Т. СТОЯНОВЪ—БУРМОВЪ.

ЧАСТЬ II.

ГОДИНА III.

ЦАРИГРАДЪ-БЕЙОГЛУ

Въ Печатницѣ-тъ на Ц. Вѣстникъ и Съдружіе.

1860.

Прегледана и одобрена отъ имперскѣя цензура.

СЪВРЪМЕННА ЛЪТОНІЯ

Днешно-то състояние на наши-тъ народни работи је едно отъ най-важни-тъ. Ако наши-тъ Българе наврѣдъ знаѣтъ да се възпользватъ съ него, народъ-тъ ни ще се устрои и нареди щастливо за наврѣдъ. Врѣмена-та сѣ благоприятни; милость-та на царь-тъ је голема. Стига на всѣко мѣсто наши-тъ съотечественици да си заявятъ чувствованіа-та по совѣсть и да си искажатъ свободно и духовни-тъ и тѣлесни-тъ болки, като имъ ея сега прѣдставлява щастливъ случай. Надежда има да пріеме всѣко зло край. Високото царско правителство обръща годѣмо вниманіе врѣхъ нашъ-тъ народъ. Нека наши-тъ Българе не испущатъ най-много изъ мисли-тъ си главни-тъ въпросъ, кой-то је зацѣлъ венца ни отъ нѣкое врѣмя насамъ, и като оставѣтъ всѣкаквъ страсть, всѣкакъвъ частей интересъ на стѣрь, да не облігътъ един на други за щастливото му разрѣшеніе, но всѣкій да се въодушеви съ добовъ къмъ чистотѣ-тъ на вѣрѣ-тъ ни, и да мисли, да чувствува и да дѣйствува, като истиненъ Българинъ.

Врѣмя-то је чумаво за грѣцки-тъ владци. Тѣ мрѣтъ по градища-та Български по лека лека. Разумѣва се, наши-тъ Българе има за какво да се боѣтъ отъ тѣзъ чума, но трѣбва да ѝ отвѣрятъ свободно вѣрта-та на градища-та си и на села-та; тя је чума за фанаріоти-тъ и за тѣхни-тъ злоупотребиѣна, но не за Българе-тъ. За това и фанаріоти-тъ сѣ ся много уназили, какво-то је и іестественно да ся плаши чловѣкъ отъ чумѣ-тъ. Нека само не забравѣтъ наши-тъ Българе, чи тази чума, колкото и да је страшна за фанаріотски-тъ владци, ся намира въ рацѣ-тъ на Българскій-тъ народъ, кой-то може да ѣхъ нусне, за да покоси наврѣдъ оразици-тъ глави на царечени-тъ владци, може и да ѣхъ спре и

да ѿ обезсили, но не и да ѿ умори, защото тя ся ражда отъ гниі-
ієніе-то на фанаріотство-то. Прочее, колкото по голѣмъ опасностъ
имѣтъ наши-тъ Българе отъ фанаріотство-то, толкова по много трѣб-
ва да разіарявѣтъ и подсърдѣвѣтъ чумѣ-тъ, коѣ-то имѣ ѿ въ рѣ-
цѣ-тъ, за да исчисти наврѣдъ по Български-тъ мѣста тѣзи попра-
тели на святииѣ-тъ и на благи-тъ ни народни прави, тѣзи гони-
тели на народностъ-тъ ни, които — чудно пѣнцо — отъ нашъ-тъ
грѣбъ за наше зло сѣ ся държѣли и хранили до сега.

Но туй, коієто ній праведно наричамъ чума на фанаріотство-то
или по добръ на еллино-фанаріотство-то, гърци-тъ наричѣтъ „ жал-
по сѣстоіаніє сѣ коіє-то ся „ тѣпчѣтъ народни-тъ имѣ права “

„ Сѣ голѣмо нетѣрпѣніє, казва грѣцка-та Цариградска газета,
Византисѣ, чакѣтъ ієдинородци-тъ наши одобреніє отъ Високѣ-тъ
портѣ на рѣшеніѣ-та на народно-то сѣбраніє, за урежданіє на на-
родни-тъ ни работи. Това нетѣрпѣніє вѣзрастава поради *настояще-
то жално сѣстоіаніє* на дѣла-та, за коіє-то всѣко православно
сърдце скѣрби, като глѣда народни-тъ правдини наши да ся тѣп-
чѣтъ, безъ да ся зема нѣкоіє за тѣхъ промишленіє или покрови-
телство. “

Всѣко православно сърдце скѣрби, като глѣда народни-тъ пра-
вдини на гърци-тъ да ся тѣпчѣтъ!!! _Каква ли сврѣзка има между
православіє-то и между народни-тъ грѣцки правдини или по добръ
противохристіански неправдини? Тука нѣма никаквѣ логикѣ. Но да
ся не чудѣтъ наши-тъ Българе; това израженіє на грѣцкій-тъ вѣ-
стникѣ има другъ разумъ. Като исхвѣрлимъ отъ него думи-тъ *пра-
вославно, скѣрби и правдини*, кои-то сѣ турени за измамѣ, и като
ги намѣстимъ сѣ други сѣотговорни на сами-тъ вещи, то ще рече:
„ всѣко еллино-фанаріотско сърдце ся пука отъ гнѣвъ като глѣда чи
властвованіє-то на грѣцкій-тъ народъ врѣхъ Българѣ-тъ веки ся
прѣкѣсва. “ Туй е истинниѣ-тъ разумъ на реченно-то израженіє.
Но лукавиѣ-тъ Грѣкъ го скопосалъ другоіаче.

Туй, коіс-то ній наричами чума на елмно-фанаріотство-то, Визандієсь, а съ него и други-тъ Гърци го изображавтъ іе ще чрезъ корабъ, кой-то ся намира верѣдъ море-то, кога-то ся іе то най много разлюляло, и на кой-то прѣдстои най голѣма опасность поради неспособность-тъ на корабленачалникъ-тъ или на кормчій-тъ (доменджій-тъ). Визандієсь иска да рече съ това срабненіе, чи зло-то състоіаніе на народни-тъ гръцки работи, както ся той изражава, сирѣчь мръніе-то спорѣдъ насъ, на елмно-фанаріотство-то, не щѣ-ше да става, ако да іе имало патріархъ съ високи елмно-фанаріотски способности. Тѣй мислѣтъ тука въ Цариградъ всички-тъ Гърци. Тѣ казвѣтъ, чи да іе былъ патріархъ, Антимъ нѣкой си, когото тѣ наричмтъ Куталианосъ, щѣлъ да затвори църквѣ-тъ на-ши, да аргоса попове-тъ, владикѣ-тъ и вр. и пр. за тѣхъ постѣп-кѣ, кой-то направиха по Въскресеніе Българе-тъ въ Цариградъ. Но до колко сѣ гърци-тъ излъгани, всѣкій Българинъ лесно може да разуміе, като ся само смисли, чи іединъ патріархъ или други кой да іе владика има до тогава власть, до когато народъ-тъ го припознава за владикѣ. Но когато народъ-тъ види, чи владика-та е пленъ съ беззаконіа, чи той тѣкълъ вѣрѣ-тъ съ прѣстѣплені-а-та си и когато той іе ще знай, чи лошави-тъ дѣла на іединъ вла-дикѣ го свалѣтъ отъ владикѣй-тъ му чинъ и го правѣтъ по до-ленъ отъ іединъ бѣлецъ (мірскій человекъ) спорѣдъ църковни-тъ правила, каква сила може да има такъвъзи владика? Сила-та на іе-динъ владикѣ не іе въ топове-тъ или въ многобройнѣ-тъ му вой-скѣ, но іе въ Божественни-тъ и църковни-тъ правила. Кога той наказва іедного христіенина за нѣкоіе духовно прѣстѣпленіе, не го наказва той, а го наказвѣтъ църковни-тъ закони. Прочее, ако гръц-кій-тъ Цариградскій прѣстоля или голѣма-та черкова іе очернена съ най омразни-тъ пороци и іе извършила най страшни-тъ прѣстѣ-пленіа, каква сила може да има тя прѣдъ очи-тъ на іединъ хри-стіенинъ, кой-то ѝ знаіе дѣла-та, най паче ако му тя заповѣдва да

ся отрече отъ народность-тъ си да ѝ дава данокъ за да роскошествува (защото ако не ѝ послушна, падалъ былъ въ голѣмъ грѣхъ) и да стане робъ на іедин дрипави Гърци, кои-то да ся подигра-вхтъ съ нѣго и да го въздѣхтъ като добитакъ?

Щѣлъ да заповѣда нѣкой патріархъ, като Куталианоса, да ся затвори Българска-та черкова, щѣлъ да аргоса понове-тъ, да лини отъ сант-тъ владикъ-тъ ни; кой іе лудъ да го послуша? Съ царскѣ войскѣ не може да ни затвори църквѣ-тъ, защото царь-тъ, ако искаше да ни насилва съ войскѣ въ църковин-тъ ни дѣла, той трѣбаше по скоро да ни накара да идемъ на джаміѣ, а не да ни подложи на великѣ-тъ черковѣ да ни тѣпчи тя и да ся гаври и съ насъ и съ православнѣ-тъ ни вѣрѣ. Царь-тъ дава на всѣкиго равнѣ свободѣ да си исповѣдва вѣрѣ-тъ по нейни-тъ закони. И нѣй друго не щемъ освѣнѣ вѣрѣ-тъ си да освободимъ отъ тѣканіе, святинѣ-тъ да извадимъ подъ крака-та на нечестивн-тъ фанариотски владици, отъ кои-то до сега сми страдали поради дълбокѣ-тъ си простотѣ и голѣмо-то си невѣжество.

Кой-то Българинъ е лудъ, или прѣзъ мѣрѣ простъ и дебелъ, или пакъ не (почитѣ вѣрѣ-тъ си, но и продава най священни-тъ нѣща за сребро, той само може да ся покорява отсега нататакъ на грѣцки-тъ владици и да приканва и други-тъ да ги почитѣтъ. Хубаво това да помнѣхтъ двама калугери Рилски и стига ся интригували по Самоковскѣ-тъ епархіѣ, прѣлѣстени отъ злато-то фанариотско. Нека помнѣхтъ добрѣ онова, коіе-то ги задѣлжава да правѣхтъ калугерскій-тъ имъ чинѣ, а не да развращавхтъ умове-тъ на прости-тъ хора, защото високи-тъ стѣни на Рилскій-тъ манастиръ не можѣтъ ги скри, кога ги повика народъ-тъ на сѣдѣ и повели да имъ обрѣснѣхтъ бради-тъ, кои-то тѣ недостойно носѣхтъ сега.

Ако бѣше ся тѣй лесно затварѣла наша-та църква, както ка-звѣхтъ Гърци-тъ, и ако можѣше патріархъ-тъ или синодъ-тъ му да ни направи нѣщо. защо сегашнѣй-тъ Кирилъ си іе далъ оставкѣ-

тж. поради трудность-тж на положеніе-то си, както казва самси Византиецъ? Защо до сега не сж ся одобрили отъ правителство-то рѣшеніа-та на гръцко-то народно събрание? Защо је като затворена гръцка-та патрикхана? Защо найпослѣ нѣма отговоръ отъ правителство-то на оузи такриръ (прѣдставленіе) патриарховъ, съ кой-то ся обвиняваше Негово Високопрѣосвященство, Г. Г. Иларіонъ и ся изискуваше наказаніе-то му? Какво друго можѣше да направи Куталианосъ, или другій нѣкой злѣ и дѣятеленъ патриархъ, освѣнъ да прѣдстави іединъ такъвъзи такриръ?

— На 11 Маѣ Цариградски-тѣ Българе празнуваха день-тѣ на равноапостолни-тѣ наши просвѣтители съ всичко-то прилично на този день торжество и благочестіе. Негово Високопрѣосвященство извърши св. литургіѣ и благослови многочисленнѣ-тѣ народъ. Нѣй изрѣкохми слово, съотговорно на день-тѣ и на обстоятелства-та, коіе-то и вмѣстихми въ сегашнѣ-тж Книжицѣ.

Слѣдъ литургіѣ-тж, станѣ іедно народно събрание, коіе-то бѣше длъжно да направи разсѣжденіа врѣхъ народни-тѣ ни работи, кои-то пріеха сега такъвъзъ голѣмъ важность, и понеже има нужда да си възвиси училище-то ни на по голѣмъ степенъ, да ся введѣтъ сирѣчь по много науки и хванѣтъ по много учители, за да може то да пріеме нещастни-тѣ Българчета, които ся губѣтъ по чужди-тѣ училища въ Цариградъ, папищашки и гръцки, стана въпросъ и за матеріални-тѣ срѣдства, кои-то сж потребни за такъвъзъ възвишаваніе на училище-то ни. Папищашки-тѣ калугери, кои-то издаватъ В. Българіѣ, прѣдставиха причинѣ-тж на разсѣжденіа-та за училище-то, като произлѣзла отъ насъ, поради туй, чи нѣй сми были развалили училище-то (дали като отворихми единъ редовенъ классъ, и му прѣдавали нѣкои науки, колкото и да сж много занятіа-та ни по редакціѣ-тж на Книжици-тѣ?). Клети калугери папищашки! Кой ще има търпѣніе да ви ся отговаря на всички-тѣ ви лъжи, като и не слушате какво ви са је рекло досега противъ вашни-тѣ богословски лжеумствованіа, ами си се бѣбрите ваше-то си?

Политическiй Дневникъ.

Швейцарiя се желае и ся мачи да ся съедини́тъ европейски-тъ сили на iеднѣ конференцiяхъ, за да разгледѣтъ жалби-тъ ѝ, по старани́а-та ѝ се iеще оставѣтъ безплодни. Даже тя като чи губи, на мѣсто да придобива. Държави-тъ не земѣтъ близо до сърдце-то си нейни-тъ трѣбовани́а. Францiя не отстава отъ услови́а-та врѣхъ които тя ся съглася да прѣдложи швейцарскiй-тъ въпросъ на европейски-тъ държави за разгледване и за кон-то нѣй упоманяхми въ дирнѣ-тъ Книжицѣ. Това iе iедно отъ прѣпятстви́а-та за съставяни́е-то на конференцiяхъ-тъ. Подобно прѣпятствие прѣдставя и Австри́а, като не ся съглася да участвува Нiемотъ въ събрани́е-то на държави-тъ, на кон-то ся нада да разгледѣтъ искани́а-та на швейцарскiй-тъ съюзъ. Въ това състо́аніе на вещи-тъ, обiаснені́а-та отъ тѣзи и другѣ-тъ стѣрнѣ, сирѣчь отъ Францiѣхъ и отъ Швейцарiѣхъ, кон-то сѣ наченѣли да ся прѣдставѣтъ на европейски-тъ кабинети, щомъ изникна въпросъ-тъ, не прѣставѣтъ.

Въ дирни-тъ си двѣ ноти, кон-то Ендепандасъ обнародва въ първи-тъ си нумера отъ Майъ, Г-нъ Гувенелъ, министръ-тъ на външни-тъ дѣла въ Францiѣхъ, доказва на европейски-тъ сили, чи нейтралность-та на Шамбле и Фосцини iе утвърдена въ 1815 год., по искані́е-то на Швейцарiѣхъ, нито пакъ за нени́хъ интересъ, но по искані́е-то и зарадъ интересъ-тъ на Нiемотъ, кой-то ѝ направилъ тогава нѣкои устъпки; чи нейтралность-та на швейцарскiй-тъ съюзъ, на кой-то граници-тъ сѣ отъ всѣхъ стѣрнѣхъ достъпни на Францiѣхъ, не почива никакъ врѣхъ нейтралность-тъ на Шамбле и Фосцини, по врѣхъ почтені́е-то ко́е-то ся отдава на международни-тъ задѣлжавані́а, и чи най послѣ присъединені́е-то на тѣзи двѣ провинци до Францiѣхъ, отъ стратегическѣхъ стѣрнѣхъ, никакъ не докача безопасность-тъ на съюзъ-тъ. Подобни мисли Французско-то правителство и по напрѣдъ бѣше распространявало прѣдъ европейски-

тъ кабинети, и както тогава, тъй и сега правителство-то на швейцарскій-тъ съюзъ не ги е оставило безъ отговоръ. И двѣ-тъ стрѣли съ се утвърждавали и се утвърждаватъ на исторически показатели. За отговоръ на директ-тъ двѣ пъти на Г-на Тувенелъ, Женевскій-тъ Журналъ е напечаталъ нѣма отъ изъяснителство-то на дипломатъ-тъ, кой-то е представилъ Швейцаріѣ въ 1814 и 1815 год., и се е изпроводилъ до дипломатически-тъ агенти на съюзъ-тъ единъ Мемуаръ отъ едно високо военно лице, съ кой-то се доказва, чи спорни-тъ области на Савойѣ съ теждѣ важни въ стратегическо отношеніе, макаръ и да увѣрва французско-то правителство въ противно-то. Отъ нѣма-та се види, чи дипломати-тъ на швейцарскій-тъ съюзъ, като не се падвали въ 1815 год. да добѣтъ сѣверни-тъ провинции на Савойѣ, намислили да се мѣчатъ да направѣтъ Шабле и Фосени нейтрални и, за да имъ е полесно да сполучатъ желаніе-то си, тѣ представили искаше-то си, като чи е то за интересъ-тъ на Сардиніѣ.

Възстаніе-то въ Сициліѣ, колкото жестоко и да постѣли неаполитанско-то правителство съ подигнати-тъ си поддани, не само чи неможе да се умири, но и прию доста силна помощъ. Генералъ Гарибалди, кой-то се би мужествено за единство-то и независимостъ-тъ на Италиѣ въ 1859, отицѣлъ съ три хиляди войска, съ двадесять тона и нѣколко замора да помогне на нещастни-тъ жители въ Сициліѣ. Самъ ли той по себѣ си е отицѣлъ, или се е споразумѣлъ съ Виктора Емануила, не е извѣстно. *Конституціонель* и *Патри*, като се научили за отицествіе-то му, много укори нахортували отгорѣ му, но не прѣдполагатъ никакъ, чи участвува въ този планъ Туринскій-тъ кабинетъ. На противъ тѣ искатъ да го освободѣтъ отъ всякаво обвиненіе, које-то изникнува въ този случай сръщу него, като увѣрватъ, чи кабинетъ-тъ на Сардинскій-тъ кралъ не одобрявалъ този постѣпкъ на генералъ-тъ и чи Гарибалди си сложилъ чинъ-тъ и достоинство-то въ Сардиніѣ и

отинилъ съ волонтери-тъ си самъ по себе. Но други вѣстници у-
вѣряватъ, чи той излизалъ за въ Сициліѣ, като зель одобрение отъ
Графа Кавура и отъ Виктора Еммануила. Намѣрился дору и такви-
зи, кои-то утвърждавали, чи Гарибальди ся споразумѣлъ съ англий-
ско-то правителство, коіе-то му спомогнало съ пари, за да при-
прѣчи на вліяніе-то на Французско-то правителство въ Италіѣ и
да не му даде да произведе кризисъ на Вѣстокъ,

Както и да је, министерски-тъ журнали въ Англіѣ показватъ
големо съчувствие къмъ Сициліѣ и глѣчатъ неаполитанскій-тъ краль,
чи не послушалъ съвети-тъ на ближній-тъ си родинилъ, Сиракуз-
скій-тъ графъ и на иностранни-тъ държави, кои-то желали да ви-
дѣтъ прѣстолъ-тъ му твърдъ. Забѣляжительно је, чи по важни-тъ
французски вѣстници, кои-то по наирѣд охуляха Гарибальди, сега
глѣчатъ и тѣ неаполитанскій-тъ краль.

Спорѣдъ извѣстіѣ-та, кои-то дава іединъ дописникъ на Енде-
надансѣ отъ Парисѣ, французско-то и английско-то правителства си
съгласили по между си нито сами да ся намѣвѣтъ въ дѣло-то на
Сицилійци-тъ, нито другиго да оставѣтъ да ся намѣси. Това съ-
гласіе станало въ тозъ разумъ да не оставѣтъ нито Сардинско-то
правителство да помогне на възстаніе-то, нито пакъ на папскѣ-то
да поддържи неаполитанскій-тъ Краль.

Книжесвиі Дневникъ.

Български-тъ Книжници, като органъ чисто народенъ по проие-
хожденіе-то и по цѣль-та си, си надѣхѣ да срѣщѣтъ по големо
съчувствие по между наши-тъ съотечественници отъ всѣкій другій
органъ. Тѣ чакаха да намѣрѣтъ подрѣжкѣ и отъ учители и отъ тър-
говци, за да могатъ постепенно да ся свършенствувѣтъ за ползѣ
на всѣкій-тъ народъ. Напротивъ излизе. Нѣкои учители ся дър-
жѣтъ тѣмъ откъмъ тѣхъ, като свѣдѣчи сѣ тѣ іедно частно дѣло,

прѣдначачено за ползѣ-тъ на іедного или на двама трима, или по добръ да речемъ, като сѣкачи нѣма въ тѣзи учители никакво разумно мисленіе, коіе-то да засвидѣтелствува за сѣществованіе-то имъ. Други, каквото глѣдаме, ся ограничаватъ само съ іедини дописки изъ кон-то много ся пишѣтъ по внушеніе на страсти-тъ, и въ това имъ състои всичкій-тъ умственъ животъ, кой-то ся іавява въ писменность-тъ. Съ жалость казваме, чи има нѣкои учители, кон-то като чи не разбираятъ високе-то си званіе и поради това на мѣсто да сѣ разумни водители на народъ-тъ, като дѣйствуважатъ врѣхъ него и сѣ думѣ и сѣ дѣло, сами не излѣзватъ отъ кругъ-тъ на страсти-тъ, кон-то ся тѣй често разиграватъ въ общини-тъ наши и разгласѣтъ общественій-тъ редъ. Колко іе срамно таквозъ състоіаніе!

Чи ній нищо не прѣувеличаваме, като говоримъ тѣй, всѣкій може да ся убѣди, като разгърне В. Бѣлг. и види съ какво ся тя пълни, какви мисли съдържѣ въ стѣнове-тъ си; тамъ глѣдаме при обикновено-то гаврѣніе надъ врѣхъ-тъ ни отъ сами-тъ издатели на вѣстникъ-тъ, почти іединствено не прилични смѣхове, непростителни нападеніа и укори врѣхъ личности отъ дописници-тъ и отъ редакцій-тъ. И този вѣстникъ наричатъ *любимъ! майка!*

Ній знаеме малко-то нѣщо въ В. Бѣлгаріѣ, коіе-то може да привлича и на коіе-то іединствено указважатъ въ този случай, но какво іе то, като го само сравнимъ, безъ да туряме прѣдъ очи-тъ си злѣ-тъ му цѣль, съ всичко друго, коіе-то намѣрва свободно мѣсто въ стѣнове-тъ му?

Като оставяме на стѣриѣ туй що пишѣтъ сами-тъ редактори на този вѣстникъ, іезуити-тъ, нека ся попитами, каква добръ цѣль имѣтъ таквици съчинители, кон-то ся боѣтъ не само да подднѣжатъ членове-тъ си съ имена-та си, но и да означѣтъ мѣстожителство-то си, каквото наприм. съчинитель-тъ, гдѣ-то ся провиква отъ *мусто горъ телегейско* (гл. бр. 59 на В. Бѣлг.)? Само-то туй, чи тѣ ся боѣтъ да не ги познаѣтъ, ами ходѣтъ да ся крѣѣтъ по ну-

стивни-тъ и плахиви-тъ, не показвали, чи цѣль-та имъ ѣе прѣстѣпна? *Благосѣ несчастивый*, казва прѣмудрій Соломонъ, *ниіединому оже гоняшу*. Отъ какво ся ѣе улазилиъ, напр. реченій-тъ съчинителъ, да ѣе забѣгивалъ въ пусто горѣ телепейско? Очевидно отъ прѣстѣпленіе-то си; защото съчиненіе-то му освѣтъ чи не може да издържи никакъм критикъ, но и го опорочва, като человекъ безправственъ, кой-то ся управя отъ низкии страсти, и кой-то друго нѣма освѣтъ на тѣхъ да служи, но тѣхъ да ся води, тѣхъ да изразява: *кое-то ми балие*, казва той по русски въ заглавіе-то на съчиненіе-то си, *дѣлобоко въ душкѣ-мѣхъ, коіе-то разумѣхъ и как-то го разумѣхъ, всишко-то го исказахъ*. Сами си неперѣдва, чи слѣдъ дълго мълчаніе искажалъ всишко що има въ него.

Ній не пріемами вѣхъ себеси да критикувами подобни гнусотіи, кои-то нищо повече не изражавѣтъ освѣтъ чи ги псхвърля іедна черна душа, коіа-то сама ся іаде и мачи отъ страсти-тъ си. Наша-та цѣль ѣе да покажемъ, чи ѣе срамно и недостойно за наши-тъ учители да пишѣтъ подобни ругателни статіи, на мѣсто да си трудѣтъ да списваѣтъ нѣща, кои-то могатъ да сѣ и за народъ-тъ благотворни и на тѣхъ исти-тъ честь да принесѣтъ.

Не ѣе мѣчно да ся кріе нѣкой въ пустини-тъ и да псува както завѣрие когото му ся ще, но това ѣе високъ степень безправственно и не поража нищо добро, както веки ній упомянѣхми. При това нека съчинители-тъ на ругателни-тъ статіи не мислѣтъ, чи стѣсѣтъ никой не имъ знаіе имени-та: тѣ ся чувѣтъ. Като говоримъ тай, ній считамъ за да іавимъ, какво никакъ не обичамъ да вѣрва-ми, чи си пишѣтъ, както ни увѣрваѣтъ тѣзи статіи и отъ такви лица, за които досега ся ѣе имало мнѣніе, като за по разумни.

Даво впрочемъ таквозъ направленіе ся скоро прѣмѣне и всѣкій да ся улови да пише за туй, коіе-то може да принесе истиниъ ползѣ на народъ-тъ.

Въ Цариградъ

15 Май 1860.

Редакторъ-тъ

Т. Стоіановъ — Бурмовъ.

ИСТОРИЯ-ТА НА ВЪЛГРЕ-ТЪ

ОТЪ ИИСМА-ТА НА А. ГИЛФЕРДИНГА.

Славяне-тъ отколя живѣли въ Дунавскѣ-тъ странѣ; по въ теченіе-то на столѣтія-та, тѣхъ отъ іеднѣ стѣриѣ покорявали, отъ другѣ отпаксковали на сѣверъ, ту Келтски-тъ дружини, ту народи-тъ на Франійско-то поколѣніе, ту Римски-тъ легіони, ту Германски-тъ дружини. Най послѣ, въ V вѣкъ подиръ Р. Хр., силна-та рѣка Атилиова изведеа Дунавски-тъ Славяне отъ страдателно-то положеніе и ги подвигла къмъ историческѣ дѣятелностъ. Въ 449 година, Славяне-тъ пръвъ кѣтъ излизвѣтъ прѣдъ други-тъ народи съ могу-щество и властъ: на сѣверній-тъ брѣгъ на Дунавъ-тъ тѣ царству-вѣтъ подъ покровителство-то Атилиово, на южній-тъ — завладѣвѣтъ Далмаціѣ (1). Въ тѣзи години дошли посланици отъ Римъ и отъ Константинополъ, за да си поклонѣтъ на варваръ-тъ, повелитель-тъ на полвинѣ-свѣтъ-тъ, на когото Имперіа-та плащала данокъ и, за голѣмъ срамъ, давала не само побѣгнали-тъ отъ подании-тъ му, но и Римляни-тъ, кои-то побѣгнали отъ плѣнъ-тъ му, — и посланици-тъ дошли не въ мѣстоживѣлище-то на пѣкой си Монголски ханъ,

(1) Константинъ Багрянородній разказва за туй покореніе на Далмаціѣ отъ Славяне-тъ и привожда именно 449 год.; разказване-то му, обаче, је крайно забъркано, и истинностъ-та на години-тъ, кой-то той назначилъ, је подхвърлена на съмнѣніе; но туй је достовѣрно, чи Славяне-тъ въ туй врѣмя ся вече прѣселили задъ Дунавъ-тъ: ній ще видимъ на него іасни доказателства.

а въ голѣмо село съ Европейски строежъ; и сега ѣе лесно да ся разберемъ съ какво село ѣе имало то сходство: колибы-тъ, кон-то были направени отъ греди и дѣски, гладко издѣлани и украсени съ издѣлани цвѣтіа, были заградени съ таборъ и на тозъ таборъ были вѣрта; вѣтрѣ около стѣни-тъ были наредени лавици,—ѣе ся рече чи това было по видѣ-тъ си съвѣршено Славенско село; а отъ туй село ѣедна дума потрѣсала брѣгове-тъ Рейнски, и дивн-тъ племена Кавказски, и Августово-то и Константиново царства. Посланици-тъ видѣли Аттилови-тъ Скити, съ обрѣснатѣ наоколо главѣ, и слушали тѣзи Скити, кон-то (тѣй разсказва Прискъ) „отъ смѣсване-то съ разни народи, *ся научали на Гунскій-тъ, Готскій-тъ и Италіанскій-тъ, (кой-то днесъ ѣе Вланскій-тъ) ѣазици ос-виль собственнѣ-тъ си варварскѣ рѣчь,*“ рѣчь, въ кой-то мѣст-но-то питіе, коѣ-то замѣнява вино-то, ся наричало медъ (*). До Татари-тъ, какви-то были Ойбарсъ и Берекъ (2), тѣ срѣщали при Гунскій-тъ дворѣ, втори подирѣ Аттила человекъ *Оногостя* (3), Оногостя, кой-то като уловилъ въ ѣединъ Римскій градъ нѣкого си архитектора, заповѣдалъ му да му направи каменнѣ баніѣ близо до къщѣ-тъ му (**), макаръ и да ѣе было потрѣба да ся возѣятъ ка-мани отъ далечѣ.

Подирѣ 449 год. Дунавски-тъ Славене пакъ ся скривѣтъ на дълго врѣмя отъ наши-тъ поглѣди; по направа-та Аттилова неоста-

(*) У Русси-тъ и досега има ѣедно питіе подъ имя: медъ.

(2) Барсъ ся срѣща въ много Тюркски имена, Беркъ, ѣе Тюркскій корень (силенъ, юначенъ); сравни Юлбарсъ и Баракъ, имена на Киркизски Ханове.

(3) 'Ονηύσιος.

(**) Поμεσαду Русски-тъ Славяне и досега сѣ въ голѣмо употре-бленіе банн-тъ.

жала безплодна за тѣхъ. Да се прѣнесемъ, подиръ сто години, въ Византиѣ. Туй ѣе было врѣмя-то на голѣмо-то ѣи могущество. Прѣ-
столь-тъ на кесари-тъ занема великій-тъ законодатель, най знаме-
нитѣй-тъ отъ Императори-тъ на вѣсточий-тъ Римъ. Той былъ сынъ
на Истока, и ся викалъ понапрѣдъ *Управда*, а сега прѣвели имя-то
му и го наричѣтъ Юстиніанъ; като былъ родомъ отъ селачени-тъ
на село *Ведряни* (4), спорѣдъ както и показвалъ съ произношеніе-
то си чи ѣе чуждеземецъ, „варваръ“, той ся възвисилъ съ покрови-
тельство-то на прѣдній-тъ Императоръ, вуйка си, Юстина, кой-то
самичакъ нѣкогаси, като младъ земледѣлецъ дошълъ пѣшакъ отъ
Ведряна въ Византиѣ, съ іединъ голакъ (5) на плещи-тъ си, и
послѣ завелъ тамъ жена си, коѣх-то викали *Дупкиніѣ*, сестра си
Биглениѣ, майка на Управдѣ и племянницѣ-тъ си, коѣа-то тѣйже
ся викала *Биглениѣ*, по Римски Вигланиѣа. — Императоръ *Управ-*
да былъ славенъ съ войни-тъ си и съ побѣди-тъ на свои-тъ пол-
ководци: а какви сѣ были полководци-тъ му? Първій-тъ — Вели-
сарій, былъ родомъ отъ сѣицѣ-тъ Дарданіѣ, отъ коѣх-то ѣе прои-
злѣзълъ и Императорекій-тъ домъ (6): какво ѣе было тогава въ
неѣхъ населеніе-то, показва семейство-то Юстиніаново, и пазваніе-
то на поѣх-тъ крѣпость, коѣх-то Юстиніанъ направилъ близо до
самій-тъ градъ, гдѣ-то ся родилъ Велисарій (7) сир: Скоплце; най
послѣ, имя-то на великій-тъ полководецъ не ѣе Римско, не ѣе Гръ-
цко, не ѣе Германско, а какво друго, ако по *Величаръ*? — конни-

(4) Въ древнѣхъ Дарданіѣхъ, гдѣ-то сѣ сега Кюстендилъ и Софіѣа
Гърци-тъ пишѣтъ *Βεδερικῶν*.

(5) *Σείρις* (космата кожа, дрѣха съшита отъ косматѣ коѣхъ; *Plat.*
Словарь Коссовича).

(6) См. Procop. de bello Vandal. I. II и de aedit. IV, I.

(7) *Σκοπλίτζω*.

цѣ-тѣ Велисаріевѣ въ Италиѣ съставела 1600 человекъ, „ новече-
то Гунни, Славяне и Анти, кои-то живѣхъ задъ омази стрѣхъ на
Дунавѣ-тѣ, не далечъ отъ брѣгъ-тѣ “ (думи на Прокопія). Въ іе-
динѣ отъ походи-тѣ на Византийци-тѣ подъ Кавказъ, іединѣ Славян-
скій ратникъ, на име Сварунѣ, имъ правѣхъ голѣми услуги като
добрѣ улучвалѣ съ удари-тѣ на кои-то си; надъ отдывѣи-тѣ от-
рядъ противъ Перси-тѣ началствовали „ Доброгость и Весгордѣ, и
двама-та были родомъ варвари, но при вѣсичко туй водѣли Римски-
тѣ полкове “ (8); Доброгость былѣ имено отъ племе-то на Анти-
тѣ, сир. на тѣзи часть отъ Славяне-тѣ, коѣ-то живѣла на сѣверѣ
отъ Черно-то море и ся разпрѣснала по Дунавѣ-тѣ. На що пропе-
хождало въ туй врѣме, тухъ, на Дунавѣ-тѣ: Юстиніанѣ ималъ при-
ближенѣ при себеси человекъ, Хвильбуда (Χιλβούδας), кой-то былѣ
отличенѣ воинѣ и родомъ Анти (9); него той (въ 530 г.) напра-
вилѣ воеводѣ на Тракиѣ (10), като му далѣ да варди Дунавѣ-тѣ
отъ варвари-тѣ, “ „ защото често вече Гунни-тѣ, Анти-тѣ и Сла-

(8) Agathias III, 6.

(9) Туй ся показва отъ разсказъ-тѣ Прокопіевѣ за другито Хви-
либуда, кого-то Славяне-тѣ зели въ плѣнѣ и счели за Рим-
скій-тѣ воеводѣ Хвильбуда, на коѣ-то той отговорилѣ, „ чи и
той іе родомъ Анти “ [de bello goth. III, 14].

(10) Въ туй врѣме Балканскій-тѣ полуостровѣ (осеѣнѣ Гърциѣ
въ собственѣ разумѣ) ся дѣлѣхъ на двѣ главни половини, на
восточнѣ — Тракиѣ, и на западнѣ — Илирикѣ: първа-та въ
този обширенѣ разумѣ обнемала Мизіѣ (Българіѣ) съ Дарда-
нѣ (западнѣ часть на Българіѣ) и малкѣ Скитіѣ (Добруджа),
собственѣ Тракиѣ (Румелиѣ), Македоніѣ и прочее; Илирикѣ
заклучавалѣ въ себеси собственѣ Илиріѣ (Сърбіѣ съ стра-
ни-тѣ на западъ, кои-то лежѣхъ до неѣ), Далмациѣ сегашнѣ

вине-ть го прѣминували и разоривали Римляне-ть " (азъ ся при-
дръжамъ до думи-ть на Аптолисецъ-ть) : „ Хвишбудъ влѣхналъ на
варвари-ть такъзи страхъ, що-то тѣ не смѣли повече да прѣми-
нухътъ рѣкѣ-тѣ, а на противъ, Римляне-ть съ Хвишбуда земли да
ся впускатъ врѣхъ тѣхъ, да ги бѣжѣ и да ги зематъ въ робство.
Хвишбудъ на четвергѣ-тѣ годниъ веднаждъ, прѣминулъ съ много
войска по обикновениѣ-то си прѣзъ Дунавъ-ть, а Славяне-ть си
сѣбрали и го посрѣщали съ всичкѣи-ть народъ : въ іодно зло съ-
чениѣ много Римляне надидѣли, а заіодно съ тѣхъ и воевода-та нѣхъ
Хвишбудъ. И оттогава на варвари-ть винаги было свободно прѣ-
минуваніѣ-то прѣзъ Дунавъ-ть, и Римски-ть области нѣхъ были от-
крити; тѣй щого въ такзи странѣ всичка-та имперія не можѣла да
завѣни сили-ть на іедного человека.

Ще ся рече, чи въ VI вѣкъ на Императорскѣи-ть прѣстолъ, въ
Византиѣ сидѣлъ Славянинъ, обиколень отъ Славянско семейство;
Римски-ть вонски имали за водачи Славяне, и Славяне служѣли въ
редове-ть нѣхъ; Славянинъ защищавалъ сѣвернѣ-тѣ границѣ на Им-
періѣ-тѣ до Дунавъ-ть, а на противоположнѣи-ть брѣгъ на Дуна-
въ-ть стоѣло іодно голѣмо Славянско племе, коіѣ-то было готово
да падаше врѣхъ Римски-ть земли. Не ся знае въ коѣ врѣме іѣ
произлѣзло поселениѣ-то на Славяне-ть въ Дарданиѣ, стечѣство-то
Юстинианово и Вемисаріево; кога-то посланници-ть отишли отъ Ви-
зантиѣ до Атилѣ, тази страна ся намирала въ съвършенно опустѣ-
ваніѣ : вѣроіатно іѣ, чи славяне-ть сѣ ся водворили въ неѣхъ мирно
не покъсно отъ полвинѣ-тѣ на V-ій вѣкъ; но тѣй като прѣминува-
ніѣ-то нѣхъ въ пустопразнѣ-тѣ землѣ произлѣзло безъ шумъ и безъ
борѣхъ, то останало незабѣльжено.

Далиациѣ въ обширно значеніѣ, Ерсетовинѣ, Чернѣ-горѣ и сѣ-
вернѣ Албаніѣхъ) Епаръ и пр.

Трѣбвало да се поднови старо-то населеніе на Балканскій-тъ полвino-островъ. коіе-то ослабѣло отъ многовѣково-то безеніе и отъ развратъ-тъ подъ Римско-то владичество, отъ войни-тъ, отъ стра-
лини-тъ нападеній на Германски-тъ дружини, и за туй подновява-
ніе было повакано Славенско-то племе. Прѣминуваніе-то му отъ де-
сий-тъ брегъ на Дунавъ-тъ, гдѣ-то го събрахъ и утвърдихъ Ати-
ла, въ землѣ-тъ на Ипперій-тъ, ся продължавало отъ V-й до по-
ловинѣ-тъ на VII-й вѣкъ.

Славене-тъ ся прѣселили задъ Дунавъ-тъ малко по малку, на
отдѣлни толпи (бююци), безъ іединство и съвокупность въ дѣй-
ствіа-та. Нѣкоіеси общо стремленіе ги тегляло въ запустѣли-тъ
земи на Мизійѣ, Тракіѣ, Македоніѣ и Далмаціѣ; никоіа воля не ги
дигала, никоіа рѣка не ги насочвала: зашто-то тѣ тогава не съ-
ставѣли царства, а живѣли всѣка община отдѣлно и нѣмали другъ
власть, освѣтъ общо-то събѣтаніе и съгласіе, спорѣдъ свидѣтел-
ство-то на Пресконіѣ.

Като имали въ рѣцѣ-тъ си прѣминуваніе-то прѣзъ Дунавъ-тъ,
Славене-тъ отнайнапрѣдъ, безъ съмнѣніе сѣ ся въдворили въ Мизійѣ
(сегашнѣ Българійѣ), и надали ся сръщнали въ този безлюденъ
край нѣкоіе си пренятствіе: манетинѣ, летописецъ-тъ, като казва,
чи подиръ смъртъ-тъ на Хвильбуда входъ-тъ въ Римски-тъ земи
нѣкъ былъ откритъ, тринайсетъ години веки не упоминава за втур-
нованіа-та нѣкъ. Но когато тѣ земи да прѣминувахъ Балкански-тъ
планини, всячка-та Имперія ся стрестнала и дигнала връхъ тѣхъ
вo-еки-тъ си. Въ 548 г. Славяне-тъ вече проминули, сѣ опусто-
вительно нападеніе, вe-чкій-тъ Иллирикъ до сегашнѣ Драча или Ду-
раццо (въ Албаніѣ на Адриатическо-то море), и сѣ такъвъзи страхъ
уплашили Римляне-тъ, що-то войска отъ 15,000 не смѣла да ся
приближи до тѣхъ. Скоро подиръ туй Славене-тъ, (въ 550) не въ
големо число (3000 чел.), прѣминули вече, безъ сопротивленіе Ма-
рицѣ, и тукъ ся раздѣлили на два табора: „два-та отряда при

всичкъ-тъ си слабостъ, разбиха обаче печаканно. хортува лѣтописецъ-тъ, и обърнаха въ бѣгство войски-тъ що сѣ въ Илирій и Фракія. "Побѣда-та имъ открила нѣтъ ѿеце понадалечъ къмъ югъ: ѿднѣ-тъ отъ отряди-тъ завладѣвъ важнѣ-тъ крѣвостъ Топиръ, коѣ-то се намира на брѣгъ-тъ на егейско-то море. Тукъ Славене-тъ избѣли 15,000 мъжѣ, а жени-тъ и дѣца-та оставили за робство: до тогава, хортува Прокопій тѣ връдаваха на лѣотъ смѣртъ сички-тъ Римляне, безъ разлика, кои-то имъ падаха въ рѣцѣ-тъ, и сичкъ Тракія и Илирия нѣстѣха съ непогребени трунове; а сега 2-та тѣхни полка, точно наситени съ крѣвъ, пощадиха частъ отъ пленници-тъ и се върнаха у тѣхъ си съ голѣмъ плячкъ. "Тази прѣхна на поведениѣ-то имъ ѿвно означава, чи тѣ вече мислѣли да се основатъ на близо, въ Гръцки-тъ земи, и немали въ видѣ понатамъ прѣминуване. На другѣ-тъ години (551) голѣма сила Славене, какъ-то понапрѣдъ Гърци-тъ невиждали, прѣминала прѣзъ Дунавъ-тъ къмъ Пиннъ и се втурнала къмъ югъ, съ намѣреніѣ да земи Солунъ, но като се оплашила отъ войскѣ-тъ Юстиніанова, върнѣла се на западъ и, прѣзъ планини-тъ се вмѣкнула въ Далмація. "Тѣзи Славене, като дѣйствуваха, нише Прокопій, съ три отряда, панесоха страшенъ вредъ на всичкъ Европѣ (спр. на всичкій-тъ Балкански полуостровъ): тѣ не само ѿмъ грабѣха съ частни-тъ си нападенія, но зимуваха въ неѣ като въ собственѣ-тъ си земи, безъ да не ги ѿе нито най малко страхъ отъ неприѣтелъ-тъ. "Подиръ туй тѣ подъ Адрианополю одържѣли такъви побѣди, що-то отарвали даже главно-то Римско знаменіѣ (байракъ) и се приближили до тѣй нареченни-тъ дълги стѣни, съ кои-то бѣлъ оградѣнъ Цариградъ.

Врѣхъ Славене-тъ се поднесла была буря. Авари-тъ или осри-тъ, народъ днѣ отъ Татарско племе, като прѣминали отъ Волга и Донъ къмъ Днѣстръ, отишли послѣ въ Паннонія (западнѣ Венгрія между Дунавъ и Савѣ) и си покорили вѣтви-тъ отъ Славен-

ско-то племе. кои-то живѣли въ тѣзи страна и понататакъ на западъ; племена-та, кои-то спадли на долний-тъ Дунавъ и отъ кои-то именно излизали прѣселници въ Гръцки-тъ земи. Били и тѣ захапати отъ тѣхъ. Хаванъ (Ханъ) Баянъ, творецъ-тъ на Аварско-то могущество, проводилъ посланици въ Славенскъ-тъ земѣ (въ сегашниѣ Влахиѣ и восточна Венгріѣ) до Князь-тъ Доврата (11) и до старей-тъ Славенски, да искатъ данокъ и покорность (какво-то виднѣтъ у Дунавски-тъ Славяне, въ вторъ-тъ полениѣ на VI вѣкъ, наченѣтъ да се появяватъ князие, кои-то въ прѣвъ-тъ полениѣ иеце нѣмаю. Довратъ и старей-тъ отговорили: „Кой человекъ отъ овѣзи, кои-то живѣтъ на земя-тъ и кои-то се стѣрѣватъ отъ зарп-тъ на сѣнце-то, може да покори сила-тъ ни? нѣй сми се научили да владѣемъ други-тъ, а не тѣ да ни владѣтъ, и туй е наше завѣщаніе, до кога-то на свѣтъ-тъ има война и ножъ (12).“ Тѣзи думи Византиецъ-тъ турилъ въ уста-та на Славенскій-тъ князь, а Византийци-тъ мразѣли Славене-тъ, като силни неприѣатели, и ги прѣзирали, като варвари. — По слѣдствие на княжескій-тъ отвѣтъ произвѣзла кавга между Аварски-тъ посланици и Славяне-тъ, а тамъ се хванали, и посланици-тъ били убити. Баянъ се разсърдилъ и се рѣшилъ да отмъсти. Въ 581 год. Славене-тъ (казватъ, чи били 100,000) направили страшно втурнованіе въ имперіѣ-тъ: като не се удовлетвували съ разграбваніе-то на Тракіѣ и Македоніѣ, тѣ този пътъ се влѣкнали въ собствениѣ Гръціѣ. Импера-

(11) Мжчно іе да се разгадае, какво іе было собствено-то име на този князь; Довратъ ли, или друго прилично. На това Меландръ пише въ іедно мѣсто *Δαυρέτιος*, въ друго *Δαυρίτας*; погрѣшка-та на Париске-то издание накарала по напръдъ да се чите: *Δαυρεντίій* и *Δαυριταςъ*.

(12) Меландръ [ed. Niebuhr] 406.